Postritel: „Jurassic World: Langenud kuningriik" * „Siit tuleb võlur Torss"

KOOLILASTE AJAKIRI

HEA LAPS

06 2018

HIND 2,25 €

AUHINNASADU

KÕIK ON VÕIMALIK!

Kas oled oma klassikaaslasi vaadates mõnikord mõtisklenud sellest, et mõne aja pärast pole te enam koolilapsed? Tulevikus tegeleb igaüks isemoodi töödega: kes ravib inimesi, kes juhib laeva, kes leiutab uusi ja uhkeid moode, kes treenib noori sportlasi, kes valmistab maitsvaid toite. Maailmas on tuhandeid elukutseid ja mida varem oma teeraja leiad, seda parem. Kõik on võimalik, kui oled julge ja ettevõtlik!

Kas tead, et näiteks Barbie on töötanud ligi saja viiekümnel erineval alal: ta on olnud nii astronaut kui ka arst, nii õpetaja kui ka popstaar, Barbie on pidanud nii piloodi, politseiniku, telereporteri kui isegi presidendi ametit. Iga amet on auasi!

Muidugi ei tee paha, kui hakkad juba varakult mõtlema sellele, missugune töö Sinule kõige paremini sobiks.

Peamine on see, et Su amet Sind huvitaks ning samas peaks Sul olema selleks ka eeldusi.

Pane paberile lugu teemal **„Minu tulevane elukutse"** või joonista sellest pilt ning saada toimetusele enne **5. maid 2018**! Parimatele Rimonnelt preemiaks Barbied!

Lemmikelukutsetest kirjutajatest-joonistajatest saavad Rimonne peaauhinnad – Barbied – **MAARIT LÄÄNE** Tartumaalt, **MAIBRIT VILU** Sõmerult, **LISANDRA HUUM** Laevast ja **ANNI-MARII AARE** Türilt. Ergutusauhinnad – UNO kaardid – võitsid **DANIEL KASTEMÄGI**, **JANETTE LIIS JÄÄTMA** ja **OLIVER KAJAKAS** Türilt, **ANNI MAI PENIJÄINEN** ja **AIKI ALVISTE** Puurmanist ja **JOHANNA RANDMÄE** Koigist.

Insplay piraadipusled võitsid **ALEKSANDER LOORITS** Koigist, **SIIM SIIL** Puurmanist, **JAROSLAV NEDUGOV** Tallinnast ning **INDRE KAREL PALMEOS**, **ELIISE ZINOVJEV** ja **GREGOR KUKK** Türilt.

insplay

MÕNUSAT SUVE SAABUMIST, HEAD SÕBRAD JA SUGULASED!

Veel veidike pingutusi, siis ongi käes ilmatu lahe suvevaheaeg! Võtke päikest, supelge, rännake, mängige sõpradega ja tundke rõõmu ka oma perega suhtlemisest! Aga pidage lugu ka lugemisest ja ärge unustage meie uutest võistlustest osa võtta.

Nüüd aga silmad siia: anname teada meie aprillinumbris ilmunud võistluste tulemused. Auhindade kättesaamisega on lood nii, et **Tallinna, Harju-, Lääne-, Järva- ja Virumaa** lugejate auhinnad toimetame **Kullo Lastegaleriisse (Kuninga 6, Tallinn, avatud teisipäevast laupäevani kella 10 – 18). Lõuna-eestlaste** preemiad läkitatakse O. Lutsu nimelisse Keskraamatukogusse (**Tartu, Kompanii 3/5**). Kui kellelgi on muid soove ja ettepanekuid, siis palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida.

Viktoriinile vastajatest tõi loosiõnn auhinnaraamatud **KEITLIN MUTSOLE** Tartumaalt, **KÄROL ALLIKALE** Vaskräämast ja **KAROL KATTELILE** Tormast.

Ristsõna-CD võitis **GREETE MEUS** Savikojast.

Suur aitäh haridus- ja teadusministeeriumile, kes tellis ajakirja meie põhikoolidele!

HEA LAPS SELLES NUMBRIS:

LAHEDAT LUGEMIST

Luulet: Eva Anetta Robi, Kalli Pernits — **4**
Luulet: Leelo Kukk, Ülle Kütsen, Markus Koks, Mariann Tolmusk — **5**
Ilmar Tomuski „Isale hakkab külmkapp silma" — **6**
Liiljan Veske „Poiss, kes armastas muinasjutte" — **8**
Laura-Lee Raudsepa „Teo ja kilpkonna seiklus" — **9**
Anne-Mai Mellese „Tähed" — **10**
Sten Marten Arro „Kuhu kadusid suusad?" — **12**

GALERII

Kullo Lastegalerii kunstistuudio — **13**

MAAILM MEIE ÜMBER

Tore loodus: Mai Zernask pojengist — **14**
Tere, lind! Peep Veedla kaljukajakast — **16**
E-tähe jutte: Ott Marten Petder, Kevin Veskus, Hannah Kaljur,

Kaisa Goldberg, Alo Kuldhaamer, Kertu Paljak, Derek Treial, Eliise Zinovjev, Sandra Kaur — **18**
Elva koolilaste luulet — **20**
Poster 1 „Jurassic World: Langenud kuningriik" — **21**
Poster 2 „Siit tuleb võlur Torss" — **22**

TEE ISE

Osavnäpp: Lully Gustavsoni folgipeokotike — **25**
Mustkunstnik Ande mahlatrikk — **26**
Kadi Toateri „Minu esimene peika" — **27**
Sandra sööginurk: külm peedisupp, seenekotletid — **28**

NUPUTA JA NAERA!

Ilmar Trulli ristsõna — **29**
Lembitu mõistatus, viktoriin — **30**

Paetisme — **31**
Naeru-uss — **32**

ELUMELU

Uudised — **33**
Avasta endas geenius! Mõõkvaalad — **34**
„Mida naerad, koolijüts?" — **36**
Kinouudised — **37**
Hobid ja huvid: Anna-Maria intervjuu Karoliina Eermega — **39**
Siit ja sealt — **39**
Järjehoidja — **40**
Markus Saksatamm rinnamärkidest — **41**
Rimonne: kohtumine loomaga — **43**
Insplay: leiutised — **44**

Ajakiri Hea Laps ilmub 1994. aastast
Väljaandja: SA Kultuurileht
Voorimehe 9, Tallinn 10146, tel 6833145
Toimetus: toimetus@healaps.ee
Peatoimetaja: Leelo Tungal (leelo@healaps.ee)
Kujundaja: Vivika Kalt (vivika@healaps.ee)
Toimetaja: Anna-Magdaleena Kangro (anna@healaps.ee)

Trükk: Aktaprint
Tellimine: AS Ekspress Post, tel 6177717
www.tellimine.ee
Hind üksikmüügis 2,25

Kaanepilt: Piret Mildeberg

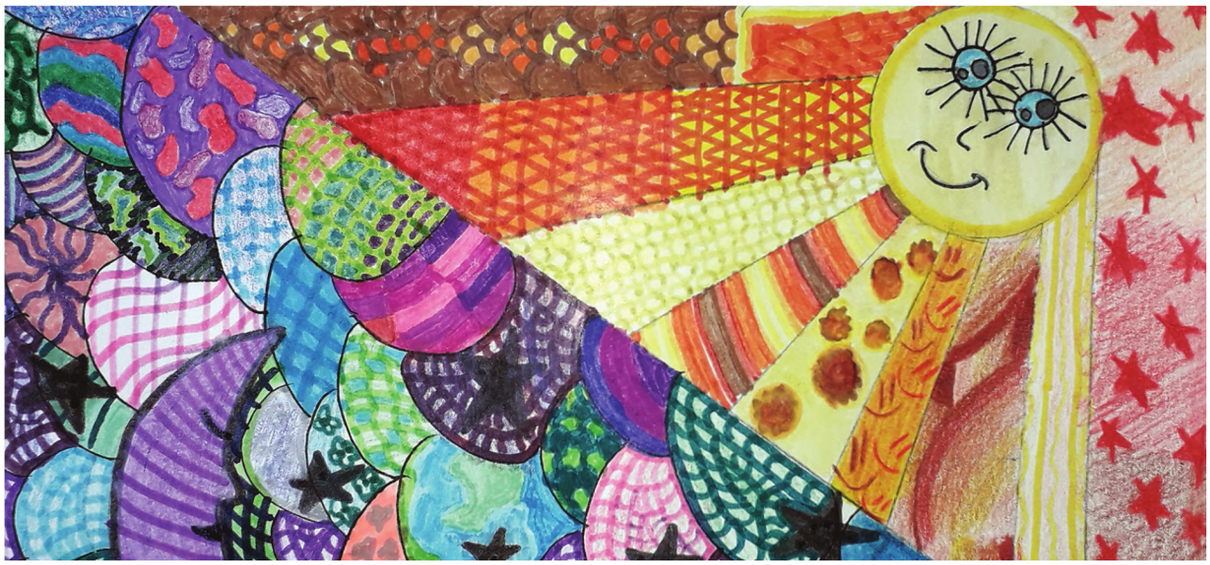

Brigitta Sikk J. Westholmi gümnaasiumi näituselt

Eva Anetta Robi Tartu Katoliku hariduskeskuse 7. klassist

• • •

Kui sa vaatad
siis peaksid nägema
Kui sa nuusutad
siis peaksid haistma
Kui sa katsud
siis peaksid tunnetama
Kui sa ei kuule
siis peaksid kuulatama
Kui sul pole midagi
siis otsi mind üles.

• • •

Nägin sind mind vaatamas
Kuulsin sind mind hõikamas
Oletasin et meeldin sulle
Siis kadusid
Käisin ringi ja küsisin
ehk on keegi sind näinud
Kaotasin lootuse
Ja siis märkasin seda beežikat tooni
Võtsin su kaasa
Nägid laia maailma
Jõudsime koju
punase kamina ette
Lehitsesin sind viimast korda
ja viskasin su leekidesse
Pidin sind ohverdama
et ise elada

Mirtel Eks J. Westholmi gümnaasiumi näituselt

Kalli Pernits Kõpu põhikooli 8. klassist

NAERATA

Naerata, kui rõõmus on su meel.
Naerata, kui kõnnid kooliteel.
Naerata, kui keegi tuleb su teele
ja ütleb, et sa oled ta südames.

Naerata, kui kurb on su meel.
Naerata, kui koolis halvasti läheb.
Naerata, kui ta lahkub su juurest,
Ju siis polnud ta seda naeratust väärt.

Leelo Kukk Olustvere põhikoolist

ISAMAA

Kui seisan siin isamaal,
kui tunnen, et mühisevad metsad,
kas mõtlen siis, et armas on see mulle
või lihtsalt armetult uhkustan?

See maa ju sünnitas mind,
seda maad peab armastama
ja esivanemaid austama!
Siis tunned, et oled osa
meie kallist, armsast Eestimaast!

Ülle Kütsen

ÜLE EESTI KIIKUMA

Kutsun terve Eestimaa
üle ilma kiikuma.
Viipan sulle, Saaremaa,
tervitan sind, Harjumaa,
teretan sind, Võrumaa,
lehvitan sull', Virumaa,
rõõmustan sind, Läänemaa,
keerutan sind, Raplamaa,
imetlen sind, Hiiumaa,
naeratan sull', Järvamaa.
Kutsun terve ilma ma
üle Eesti kiikuma!

Markus Koks Võhma koolist

EESTI

Eestis pole palju päikest,
siin pole ka palju äikest.
Miks see nii, ma ei tea,
kuid mõnes mõttes on see hea.

Eesti lipul kolm on värve
ning Eesti jooksjad on ka kärmed.
Ei Eesti jooksja palju lama,
kuid selle eest ta sööb ju kama.

VHK näituselt „Meie Eesti"

Mariann Tolmusk Olustvere põhikoolist

SUVI

Ootan suve nagu hull.
Koolist aitab juba küll.
Siiber on mul õpikutest,
pinkidest ja laudadest.

Õpetajad aina karjuvad,
selgitusi nõuavad,
kus on see ja kus on too,
ära nad ka ei lõpeta.

Tahaks öelda neile ma,
mis asjast tegelt arvan,
aga kui siis üritan,
märkuse mul topivad.

Isale hakkab külmkapp silma

Ilmar Tomusk

Kui ema ühel hommikul külmkapi ukse avas, silmas ta kapi tagaseinas veeloiku.

„Kapil on midagi viga," lausus ema, „sest see ei külmeta enam, kõik on vett täis."

Isa tegi suured silmad.

„Meie külmik on ainult kolm aastat vana," ütles ta, „see ei saa katki olla. Ma arvan, et sa ajad mulle puru silma."

Ema pühkis vee lapiga ära ning ütles: „Sa pead nüüd sellel kapil ise silma peal hoidma."

„Küll ma hoian," lubas isa. „Aga pea silmas, et kui kapp on katki, tuleb osta uus, sest vana ei ole enam mõtet parandada."

„See on õige mõte," nõustus ema. „Ma ei salli remonditud kodumasinaid silmaotsaski, sest need kipuvad alatasa uuesti katki minema."

„Jah, vanad kodumasinad on tõesti pinnuks silmas," nõustus isa.

Õhtul vaatas isa uuesti külmkappi, talle torkas silma, et nüüd oli seal veel rohkem vett kui hommikul.

„See kapp on tõepoolest katki," tõdes isa. „Ma lähen kohe homme hommikul kodumasinate poodi ja viskan seal külmkappidele silma peale. Ja kui midagi soodsat ja kvaliteetset silma hakkab, siis ostan selle ära."

Martin oli sellest väga põnevil, sest ta polnud kunagi varem näinud, mismoodi külmkapid silma hakkavad. Ükskord mere ääres jalutades oli talle pisike putukas silma lennanud, aga külmkapid on ju palju suuremad.

„Meil on veel üks mure," ütles ema. „Külmikus on pakk viinereid ja pool potitäit eilset kartuliputru. Kui me neid täna ära ei söö, siis homme need enam süüa ei sünni."

„Muretsemiseks pole mingit põhjust," lohutas isa. „Minul on kõht nii tühi, et võtab silmanägemise ära. Ajame viineritele ja pudrule päkad silma ja ongi korras."

Helin Tikerpuu

„Mina küll ei usu, et me need kõik ära süüa suudame," kahtles ema. „Mina söön kaks viinerit ja lusikatäie putru ja ega Martingi rohkem jaksa."

„Jaksan küll," oli poiss kindel. „Teeme proovi."

Ema pingutas kõvasti ning sõi ära kolm viinerit, isa sai jagu üheksast. Ning Martin sõi ära viis viinerit, nii et silm ka ei pilkunud.

„Sa oled väga tubli poiss," kiitis ema.

„Aga mina?" küsis isa ja tegi emale silma.

„Sina oled ka tubli poiss, aga Martin on siiski minu silmatera," lausus ema. „Ja teine silmatera on tema väike õde."

Viinerite ja kartulipudru söömine oli isa ära väsitanud. Ta haigutas ning ütles: „Ma lähen lasen nüüd silma looja, sest homme hommikul peab silmad vara lahti tegema. Ma lähen ju homme uut külmkappi ostma."

„Kas mina tohin ka kaasa tulla?" küsis Martin.

„Muidugi tohid," lubas isa.

Hommikul mindigi kodumasinate poodi, mis oli otsast otsani erinevaid kodumasinaid täis. Kõigepealt paistsid Martinile silma pesumasinad ja elektripliidid, kuid suure poe teises otsas, peaaegu silmapiiril, seisid sirges reas ka külmikud.

„Ma pole nii palju külmkappe oma ihusilmaga varem näinud," oli isa vaimustuses. „Nende hulgast leiame kindlasti endale sobiva."

Kõigepealt sattus isale silma ette kahe uksega valge külmkapp. Lähemalt silmitsedes aga selgus, et see on liiga suur ega mahu kööki ära.

Isa ja Martin kõndisid mitu korda külmikuterivi eest mööda, kuid neile ei hakanud ühtegi sobivat kappi silma. Martin oli lausa pettunud, et isale ükski külmkapp silma polnud hakanud.

„See ei ole võimalik," lausus isa, „et siin ei ole meile sobivat kappi. Kindlasti on õige kapp mulle kahe silma vahele jäänud."

Martin vaatas üllatunult isale otsa. Ja seal see oligi – isale oli kahe silma vahele jäänud ilus hõbedane Electroluxi külmik. See oli küll kaks meetrit kõrge, kuid samas nii kitsas, et mahtus akna ja köögikapi vahele ära.

„See sobib meile nagu rusikas silmaauku," oli isa rõõmus. „Just selle me ostamegi."

Isa kutsus müüja enda juurde, et temaga rääkida, millised võimalused on kapp juba täna koju toimetada.

„Mina tahan ka teada, mida te räägite," pinnis Martin.

„Kahjuks ei saa," vabandas isa. „Ma tahan müüjaga nelja silma all rääkida, aga kui sina oled ka juures, on meil kolme peale kokku kuus silma. Nii ei tule nelja-silma-jutust midagi välja."

Martini arvates oli aga külmkapi ostmine nii põnev, et ta ei tahtnud kuidagi sellest ilma jääda.

„Teeme nii," pani Martin ette, „et sel ajal, kui sina müüjaga räägid, hoian mina kinni vasakut silma ja sina paremat. Siis on meil kolme peale neli silma ja te saategi oma neljasilmajutu ära rääkida."

„See on silmapaistvalt hea mõte," kiitis isa.

Isa maksis külmkapi eest ära ning müüja lubas, et kauplus toimetab selle juba õhtuks neile koju. Õhtul toodigi uus külmkapp kohale, vana kapi aga viis pood tasuta minema.

„See on nii ilus," kiitis ema. „Silm lausa puhkab peal."

Martinile aga kargas uue külmiku allservas silma väike kriimustus.

„Mis me sellega teeme?" küsis ema. „Vahest laseme kapi ümber vahetada, see riivab ju silma?"

„See on nii väike kriimustus," lausus isa. „Enne läheb kaamel läbi nõelasilma, kui sellise pisikese kriimu pärast kapp ümber vahetatakse. Pigistame parem silma kinni."

Martin pigistas silmad kinni ning kriimustus oligi kadunud.

Poiss, kes armastas muinasjutte

Eriauhind tänavusel Sten Roosi muinasjutuvõistlusel

Liiljan Veske Tudulinna põhikooli 8. klassist

Elas kord Sven, kes jumaldas muinasjutte. Ta palus oma vanemaid, et need ostaksid talle uusi ja uusi muinasjuturaamatuid.

Suuremaks saades meeldis Svenile ka ise mõtteid paberile panna. Ta kirjutas muinasjutte lindudest ja loomadest, liblikatest ja lilledest. Lillede seast armastas ta enim oma koduaia roose.

Järjekordsel suvepäeval läks Sven jällegi roosiaeda lugema raamatut, mis kõneles poisist, keda kutsuti Väikeseks Printsiks. Lugedes möödus tunnike ja siis veel pool. Kui Sven viimasele lehele jõudis, märkas ta, et see on välja rebitud ja roosiõis asemele kleebitud. See tundus Svenile väga imelik.

Ootamatult kuulis poiss, et keegi hüüab teda nimepidi. Sven vaatas ringi, aga ei märganud kedagi. Ta pöördus uuesti raamatu poole, kuid nüüd torkas teda miski. Siis märkas ta, et hüüdjaks oli roos. Pärast hetkelist ehmatust Sven toibus ning kummardus lille lähemalt uurima. Roos seletas, et muinasjutumaal oli vaja uuendada vana ja haiget muinasjutumaagi. Sveni imestava küsimuse peale, miks sellise jutuga tema poole pöördutakse, vastas roos naeratades: „Me oleme sind juba pikka aega jälginud ja langetasime otsuse, sest sa oskad kirjutada häid ja südamlikke muinasjutte."

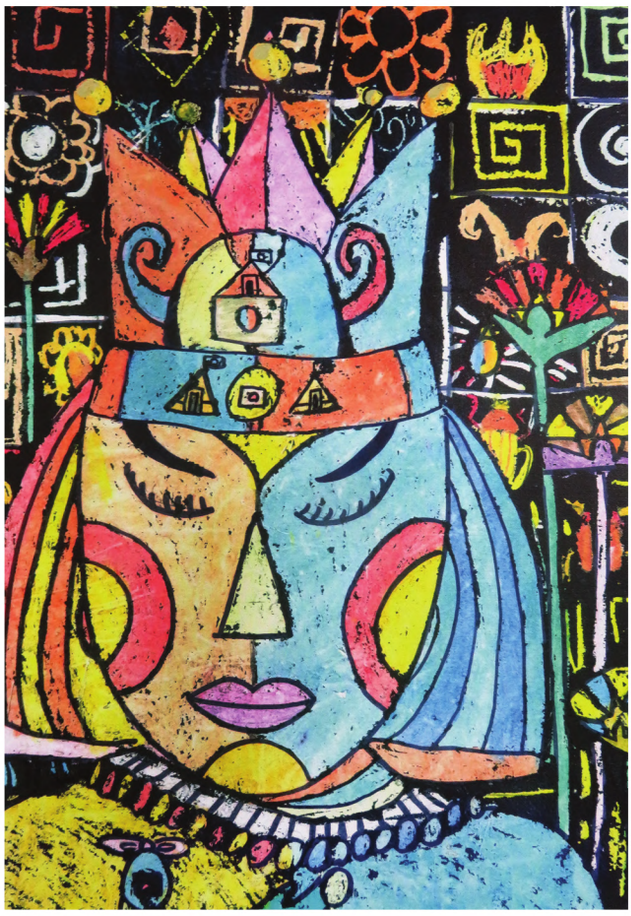

Mikhail Brodovich

Sven vabandas viisakalt, kuid keeldus pakutud ametist, kuna ta armastas oma vanemaid nii väga ega tahtnud nende juurest lahkuda.

Poiss sulges raamatu ja seadis sammud maja poole. Toas tuli Svenile idee kirjutada „Väikesele Printsile" puuduv lõpp. Loo lõpetas ta sellega, et Väike Prints pidi jäädavalt oma koduplaneedi maha jätma. See muutis Väikese Printsi väga nukraks. Svengi kurvastas, sest tema senised jutud olid kõik õnneliku lõpuga, aga sellega juhtus teisiti.

Järsku mõistis Sven, et talle sobiks pakutud maagi amet. Ta võttis paberilehe ja kirjutas vanematele hüvastijätukirja.

Kallid ema ja isa!

Tean, et see teile haiget teeb, aga kahjuks pean ma teie juurest ära minema. Mind ootab ees teguderohke aeg. Palun, ärge kurvastage, olen ikkagi teiega, kui roosiaias jalutate või pingil istute.

Teie armastav poeg Sven

Sven asetas kirja roosidega vaasi najale ja jooksis aeda. Teda siiski oodanud roos lausus võlusõnad ja hetkega sattusid nad imelisse paika. Igal pool kasvasid mitmevärvilised fantastiliselt lõhnavad mõtteroosid. Sveni saatnud roos oli muinasjutumaa kuninganna Pärl. Tema selgitas Svenile maagi tööülesandeid. Uus maag pidi iga päev roosi kastma ja kohe pärast seda puhuma õrnalt õielehtedele, et need lendu läheksid. Mõtterooside õied lendavad igasse ilmakaarde. Kui need maanduvad kellegi padjale, tuleb magajale hea kirjutamisidee.

Kui Sveni vanemad koju tulid, leidsid nad poja kirja. Muidugi olid nad väga kurvad. Neid ei lohutanud isegi hüvastijätukirja lõppu kleebitud roosiõis.

Aga nad suutsid ajapikku sellise olukorraga leppida. Lohutust pakkus roosiaed, kus tihti põlesid küünlad. Ja iga loetud muinasjutt oli kui kohtumine lahkunud pojaga.

Teo ja kilpkonna seiklus

Sten Roosi tänavuselt muinasjutuvõistluselt Žürii eriauhind

Laura-Lee Raudsepp Puurmani mõisakooli 7. klassist

Imogen Moon Huvikeskus Kullo suurmäituselt

Elas kord uhke tigu, kes armastas üle kõige oma kodu – teokarpi. Kuid ühel varahommikul üles ärgates märkas tigu, et koda kadunud. Ta oli väga õnnetu ning läks seda otsima.

Kui ta oli kolm ööd-päeva suure vaevaga kõndinud ja seitse meetrit läbinud, tuli talle vastu kurb kilpkonn. Tigu ja kilpkonn küsisid nagu ühest suust teineteiselt: „Kas sa oled mu koda või kilpi näinud?"

Mõlemad vastasid eitavalt ning otsustasid koos otsima minna. Ühine mure sidus neid.

Varsti tuli neile vastu rebane, kes küsis: „Kus teie kilp ja koda on?"

Rändurid vastasid nukralt: „Keegi oli öösel ära varastanud."

Rebane soovitas kahel sõbral minna metsaservale targa öökulli juurde, äkki tema teab midagi. Asusidki kilpkonn ja tigu teele. Jälle kõnniti kolm ööd ja päeva. Nad leidsid öökulli ja küsisid ta käest abi.

Öökull vastas: „Sisalik Sassil on täna sünnipäev, nägin teda varahommikul siinsamas metsatukas liikumas käruga, millel olid mingid kausid peal, minge temalt küsima."

Tigu vastas nutuselt: „Aga sinna on meie jaoks nii pikk maa!"

Öökull ütles: „Seda küll, aga vaev tasub end ära."

Sõbrad asusid teele. Koos kõndisid nad justkui üle seitsme mere, maa ja mäe – nii pikk tundus rännak olevat. Lõpuks jõudsid nad kohale.

Kurnatult küsis kilpkonn sisalik Sassilt: „Kas sa oled meie koda ja kilpi näinud?"

Kaastundlikult ütles Sass: „Ei ole, aga kas te kommi tahate? Näete räsitud välja, kosutage end!"

Ta sirutas käe ja pakkus kausist kompvekke.

Tigu hüüatas: „SEE ON MINU KODA JU!"

Küpsisekaussi nähes karjatas kilpkonn: „Minu kilp!"

Sass ütles ehmunult: „Andke andeks! Mul polnud kausse, kuhu sünnipäeval komme ja küpsiseid panna, ja arvasin, et teil pole neid enam vaja."

Kilpkonn ütles: „Sa oleksid võinud küsida, mul on kodus palju kausse."

Lõpuks leppisid nad siiski ära ja otsustasid edaspidi üksteiselt küsida, enne kui midagi võtavad. Ja kui nad surnud pole, pidutsevad nad sisalik Sassi juures tänaseni.

Maria Kossenkova Anni Huvikoolist

Tähed

Eriauhind Sten Roosi tänavusel muinasjutuvõistlusel

Anne-Mai Melles Noarootsi kooli 8. klassist

Elas kord üks ilmatuma õnnetu tüdruk. Ta lamas päevade viisi ilmatuma suures ja üksildases lossis voodis, kus vaatas ta päevad ja ööd puidust laele kleebitud plastmassist tähti. Vahel sirutas ta käe oma tähtede poole ja vaatas neid oma sõrmede vahelt, üks silm kinni. Tal ei olnud kedagi peale tähtede, keda ta iga päev, tund, minut, sekund vaatas. Ta oli seal lossis olnud nii kaua, kui mäletab, ja viimased aastad on ta soovinud vaid lamada ning vaadata oma tähtedest maailma. Ta oli tõesti üksik ja kurb.

Ühel päeval kuulis ta tugevat koputust uksele, mida polnud ta kunagi avanud. Koputused olid ärevad ja kuna loss oli ilmatuma suur ning tühi, kajas igast nurgast koputamist. Tüdruk ei saanud seda kuidagi ignoreerida, kuidas olekski ta võinud? Tähed võivad ju oodata, aga see koputaja kuuldavasti mitte. Tüdruk avas ukse. Oli pime õhtu. Taevast kallas ämbrite kaupa vett. Tema ukse taga seisis poiss, kes oli pealaest jalatallani läbi vettinud. Tüdruk uuris poisi tumedaid pikki juukseid, mis olid näole valgunud. Ta uuris ema värvilisi riideid – liiga suur kollane särk, sinised teksad, punane kaabu ja rohelised põlvedeni ulatuvad kummikud. Nii palju värve polnud tüdruk kunagi näinud, isegi tema tähed jäid poisi kõrval tuhmiks. Poisi silmad olid suured nagu tõllarattad ning ta uudistas tüdruku tuhme riideid – hall kleit, mis oli algselt valge olnud, paljad jalad, tuhmid kartulipruunid juuksed, mis ulatusid talle peaaegu õlgadeni.

Pärast pikka vaikust kutsus tüdruk ta lõpuks sisse. Loss ise nägi seest välja täpselt samasugune nagu tüdruk – tuhm ja üksildane. Poisi roheliste kummikute sees lirtsuvad jalad kajasid igast nurgast vastu nin täitsid tüdruku ja poisi vahel oleva vaikuse. Poiss plagistas külmast hambaid ning tüdruk märkas seda. Ta juhtis väriseva poisi enda järel tolmu uppuvasse kööki, kus pani teevee keema.

„Tere!” lausus poiss lõpuks istet võttes. „Tere!” vastas tüdruk tolmuga täitunud kapist tassi otsides.

„Kas võib kasutada sinu kraanikaussi?” küsis poiss oma tilkuvaid juukseid kõrva taha lõkates. Tüdruk noogutas, ise ikka veel tassi otsides. Poiss tõmbas jalast oma vett täis kummikud ning astus kraanikausi juurde, kuhu valas oma kummikutest vähemalt liitri vett, mis uhtus ära kogu tolmu kraanikausist. Ta asetas oma kummikud enda kõrvale põrandale ja võttis jalast tilkuvad kollased sokid ning väänas neist välja merede kaupa vett. Siis kallutas ta oma pea kraanikaussi ning väänas ka sealt välja mered, pani jalga sokid ja tõmbas nende peale kummikud. Ta istus tagasi laua taha. Tüdruk oli lõpuks leidnud tolmust läbi imbunud tassi, ta pesi selle puhtaks ja valas kuuma vee sisse ning asetas tassi poisi ette.

„Aitäh,” lausus poiss kuuma jooki kõrist alla kummutades. Ühe silmapilguga oligi tass tühi ja poiss rõõmsameelselt püsti. „Noh,” ütles poiss kannatamatult. Tüdruk vaatas pikalt, kuidas poiss hüples ja aina naeratas ja naeratas. Lõpuks vastas tüdruk: „Mis noh?”

Poiss läks tüdruku juurde ja patsutas ta mossis nägu. „Ma tahan, et sa näitaksid mulle oma kõige vingemaid asju siin majas.”

Tüdruk mõtles pikalt: oli see vast kummaline poiss, ja too ikka veel naeratas. Tüdruk teadis kohe, mida talle näidata – oma tähti. Või noh, õigemini polnudki tal midagi muud näidata, sest tal polnud seal hiiglama suures ehitises midagi muud huvitavat. Tüdruk kõndis sõnagi lausumata trepist üles ning poiss tihedalt tema kannul. See poiss oleks peaaegu uudishimust lõhkenud ja tüdruk imestas sügavalt, et ta ei olnud oma naeratusega enda nägu veel pooleks rebinud.

Kui nad kõpuks tüdruku tuppa jõudsid, oli poiss natuke imestunud, mida seal vaadata, kuid ei teinud teist nägugi. Tüdruk viipas plastmassist tähtedele voodi kohal laes, Poiss oli üsna üllatunud, kuna tüdruk näitas talle laes olevaid plastmassitükke. „Minu tähed,” lausus tüdruk. Poisi arust olid nad veidi nirud, aga ta ei näidanud seda välja, vaid küsis viisakalt: „Kas sa kunagi väljas oled käinud?” – „Ei,” vastas tüdruk kohe. „Aknast oled välja vaadanud?” Kuid nähes tolmuseid aknaid, teadis poiss, et sealt ei näe ka kõige parema tahtmise juures läbi. „Ei,” vastas tüdruk otsekohe. „Kas sa tuleksid minuga korra välja?” küsis poiss naeratades. Tüdruku nägu oli täis segadust ja selle peale lisas poiss kohe: „Ma tahan sulle oma kõige vingemaid ja armsamaid asju näidata. Ma arvan, et nad meeldiksid sulle.” Naeratus kattis terve ta näo ja tüdruk mõtles taas kord, et kuidas poisi nägu ikka veel pärast sellist naeratamist ühes tükis on. Kuid lõpuks ta noogutas siiski tuimalt poisile. See tüdruk polnud just kõige emotsionaalsem olend, keda too poiss oli näinud.

Nad astusid koos uksest välja, sadu oli lõppenud, õues oli juba pime ning taevas oli selgemast selgem. Tüdruku pilk jäi kohe pidama valgetel täpikestel keset musta taevast. „Kas ka taevas on tolmune nagu minu elamine?” küsis tüdruk hämmastunult. „Ei, saa tuttavaks: need valged täpid seal üleval on minu kõige vingemad asjad, need on tähed.” – „Tähed,” sosistas tüdruk endale. „Aga need pole üldse minu omade moodi,” oli tüdruk segaduses. „Muidugi ei ole, need siin on tähed, mis on loodud maailma poolt. Need tähed kuuluvad tegelikult maailmale, aga ma võtsin endale selle õiguse, et kas või ühte neist enda omaks pidada,” selgitas poiss. „Ilusad!” lausus tüdruk lummuses olles. Poiss nägi esimest korda tüdruku näol naeratust ja see tegi ta meele väga rõõmsaks. Poiss võttis tüdruku mõlemast käest õrnalt kinni nii, et nende näod olid vastakuti. „Sule silmad,” ütles poiss sosinal. Tüdruk oli küll segaduses, kuid tegi seda siiski, kuna ta oli ju tähtede lummuses.

Ühtäkki ei tundnud tüdruk enam oma jalgade all maad ja teisel hetkel jälle tundis. Ta oli väga hirmul ja pigistas kõvasti poisi käsi. „Ava silmad!” ütles poiss vaikselt. Tüdruk ei uskunud, mida ta nägi. See kõik oli kirjeldamatu, see võttis ta lihtsalt sõnatuks. Nad seisid tähe peal keset musta taevast. Nende ümber oli veel tähti ja kui tüdruk tähest allapoole vaatas, ei suutnud ta oma silmi uskuda: seal oli maa, millel oli ta alles seisnud. Ta pidi peaaegu üllatusest minestama. „Vinge, kas pole?” küsis poiss laialt naeratades. Ja tüdruk naeris, siiralt ja südamest: „On, see on võrratult vinge!” Ja siis nad seal naersidki. Ja kui tunni aja pärast taas vaadati, mida nad teevad, siis nad ikka veel naersid. Kui nad lõpuks olid naermise lõpetanud, istusid nad oma tähele maha ja jõid teed ning siis naersid ja lonksasid lonksu oma teest ning naersid taas kord. Nad olid väga-väga õnnelikud. Ja nad elavad naerdes ja teed juues õnnelikult oma elupäevade lõpuni.

Iris Naan Anni Huvikoolist

Kuhu kadusid suusad

Sten Marten Arro Rapla ühisgümnaasiumi 3. klassist

Hea Lapse pisipõnni preemia

Suvi oli möödas. Käes oli 1. detsember. Alfred ja Alex otsisid pööningul oma vanu suuski, aga ei leidnud kusagilt. Selle asemel leidsid nad hoopis suure vana peegli. Nad otsustasid viia selle oma elutuppa, puhtaks pesta ja üles riputada. Peegel oli juba peaaegu läikima löödud, kui sealt ilmus äkitselt hiiglaslik käsi, krabas nad kinni ja tõmbas peegli sisse.

Alfred ja Alex avastasid, et nad on võlumaailmas. Seal oli kõik teistmoodi. Maa oli punast värvi, taevas roheline, lillade täppidega. Päikese asemel oli taevas hoopis suur sinine kolmnurk. Inimesed olid eriti naljakad. Neil olid ilvese kõrvad ja pikad sabad nagu hiirtel ja nad kõik käisid tagurpidi, käte peal. Suured puud olid vikerkaarevärvilised. Iga leht oli erinevat värvi. Aga kõige rohkem meeldisid Alfredile ja Alexile hästi pisikesed puud. Need olid üleni karvased ja jooksid ringi ja oskasid rääkida. Poisid uurisid ühe karvase puu käest, kuidas nad oma puuonni tagasi saaksid, ja puu ütles, et see on imelihtne. Peab lihtsalt ronima suure roosa puu otsa, sõitma sealt pilvega lossi ja varastama seal nõia käest kaks sinist võlumantlit.

Oru küla kunstistuudio „Loel" näituselt

Natukese aja pärast leidsid poisid hiiglasliku roosa puu, mis oli nii kõrge, et tippu polnudki näha. Nad ronisid üles ja nägid varsti kaugemal lossi. Nad hüppasid pilve peale, panid mootori käima – sest pilved käivad ju mootoriga – , ja kihutasid lossi poole.

Karvane puu hoiatas neid, et lossi põrand on ruuduline ja mustade ruutude peale ei tohi mingil juhul astuda. Aga Alex koperdas, haaras Alfredist kinni ja nad kukkusid mõlemad mustale ruudule. Seina seest ilmusid vibud, mis hakkasid nende pihta rästikuid tulistama. Poisid pistsid jooksu ja nägid silda. Nad tahtsid sellest üle joosta, aga sild oli madudest ja hakkas kohe lagunema, kui nad selle peale astusid. Õnneks jõudsid nad viimasel hetkel üle.

Järsku lendas poiste poole suur lepatriinude parv. Need olid kiskja-lepatriinud, suurte teravate kihvadega. Üks hammustas Alfredit ninast, teine põsest, kolmas oli varba küljes. Aleksil läks veidi kehvemini. Pool armeest rippus tal hammastega tagumiku küljes.

Põrandast paistis väike auk ja poisid otsustasid pääsemiseks sinna sisse hüpata. Auk oli vahtu täis ja nad avastasid, et see tegi nad täiesti nähtamatuks. Ainult häält oli kuulda. Julgelt läksid nad nüüd nõida otsima. Nõia leidsid nad lõpuks lossikeldrist. See istus teleka ees ja vaatas seebikaid. Igas nurgas oli suur rauduks, mida valvas draakon. Et tal igav ei oleks, siis valvas ta tantsides. Sest iga korralik draakon oskab ju steppida.

Karvane puu ütles, et rauduksest sisse pääsemiseks on vaja koodi, mida teab ainult draakon. Lõpuks õnnestus Alfredil ja Alexil draakonit veenda, et ta neile koodi ütleks. Aga vastutasuks tahtis draakon, et poisid ta endaga kaasa võtaksid, sest ta ei tahtnud enam ühtegi seebikat eluski näha. Salaja tõmbasid nad sinised võlumantlid selga ja olid sealt läinud enne, kui nõid midagi märkas.

Draakon muutus peeglist tulles sipelga suuruseks. Ta mahtus ilusti Alfredi ja Alexi puuonni ja jäi nende juurde elama. Suusad jäidki kadunuks.

KULLO LASTEGALERII KUNSTISTUUDIO

Õpetaja: Anneli Aguraiuja

Internetist vaata THK Lastegalerii näituste kohta: www.kullo.ee

POJENG

puhkeb kogu oma ilus õitsele juunis ja on suurte eredavärviliste õite ning lõhiste lehtedega üks ilusamaid aiataimi

Mai Zernask

Mõnusal soojal juunipäeval tuias Nähka aias ringi, vaadates üle Juulimemme juba õitsele puhkenud lilli. Korraga olid tema ees suured valged ja roosad õitekerad. Ta lippas kohe teada saama, kes need õitsejad on.

„Juulimemm, tule ruttu vaatama uhkeid puhkenud lilli!" hüüdis ta tare poole.

„Tulen-tulen. Need on ju pojengid!" selgitas memm ja surus nina õitesse.

„Arvatakse, et taime teaduslik nimi *Paeonia* on tulnud franki kohanimest, kus üks pojengiliik olla kunagi metsikult kasvanud. Plinius aga väidab, et see on antud vana-kreeka arstikunstijumala Asklepiose õpilase Paeoni auks, kes selle taime abil saavutas suurepäraseid ravitulemusi.

Legend jutustab, et Paeon suutis parandada maapõuejumala Platoni haava, mille tollele oli löönud Herakles. Ravivat taime olnud aga üliraske kätte saada – seda valvas hoolega kirjurähn, kes püüdis silmad välja nokkida igaühel, kes vaid kavatses taime murda. Seepärast käidi taime järel ainult öösiti, kui rähn magas. Raviv taim saadi Olümpose mäelt. Hea tulemus *tegi kadedaks aga Asklepiose, kes andis käsu Paeon tappa. Platon tahtis arsti päästa ja muutis ta temanimeliseks lilleks – pojengiks.*

Mitte kusagil mujal pole pojeng nii armastatud kui Hiinas. Teda kasvatatakse seal juba ligi 2000 aastat ja ta on samasugune rahva lemmik nagu krüsanteem Jaapanis ja roos Euroopas. Pojengi kasvatamist peeti Hiinas vagaks tegevuseks, mida soosisid jumalad, ja

Kogu maailmas kasvab erinevatel andmetel 25 – 40 liiki pojenge. Enamuse kodu on Euroopa parasvöötmes, aga ka Aasias ja Põhja-Ameerikas kasvavad ameerika ja kalifornia pojeng. Rahvustaimeks on pojeng Serbias ja Hiinas.

hiinlased kasvatasid neid niisama agaralt nagu hollandlased tulpe. Euroopas oli pojeng keskajal tuntud eelkõige kui ravimtaim. Seda pandi südame ligidale lämbumistunde ja podagra vastu. Selleks tehti viljadest pärlid, mida kanti 40 päeva. Igal kevadel, aprillikuus, leiab Hiinas Luoyangis aset populaarne iga-aastane pojengifestival.

Kogu maailmas kasvab erinevatel andmetel 25 – 40 liiki pojenge. Enamuse kodu on Euroopa parasvöötmes, aga ka Aasias ja Põhja-Ameerikas kasvavad ameerika ja kalifornia pojeng. Rahvustaimeks on pojeng Serbias ja Hiinas. Enamik pojengidest on väga pikaealised tihepuhmikulised rohttaimed ja tänapäeval tuntakse ligi 10 000 pojengisorti. Eestis on kõige sordirohkem pojengikollektsioon aednik Sulev Savisaarel. Tema aias kasvab 500 sorti. Rahvale vaatamiseks on aga suurimad pojengikollektsioonid Tallinna ja Tartu botaanikaaias.

Vastupidavad, vähenõudlikud ja pikaealised on mitmed rohtsed pojengiliigid ja -sordid, mida kasvatatakse kui aiailutaimi või lõikelilli nende suurte valgete, roosade, punaste, harvemini kollaste lõhnavate õite pärast. Siiani peetakse maailmas üheks meeldivama lõhnaga sordiks juba 19. sajandil aretatud valgeõielist sorti ‚Mme. de Verneville'. Seda kasvatatakse ka Eestis.

Kõige rohkem on aretustöös kasutatud *valgeõielist pojengi*. Eriti särav erepunane pojeng on saadud valgeõielise ja *hõlmise pojengi* ristamisel. Aga kõige hinnatumad on kollektsionääride seas täidisõielised kollased ja oranžid sordid. Neid on Eestis veel vähe. Kõige levinumad Eesti aedades on *varajane pojeng*, mis õitseb juunis, ja sordirohke *aedpojeng*, samuti tillilehti meenutavate niitjate lehehõlmadega *ahtalehine pojeng*. Kõige rohkem kasvatatakse meie aedades nn matsiroosaks kutsutud sorti *Edulis Superba*. Kasvukohaks tuleb pojengile valida keskpäevasele päikesele avatud paik."

„Küll need pojengid on ikka kaunid!" õhkas Nähka, tahtes kangesti lilli noppida, aga jättis siiski kõik õied aiailuks ja silmarõõmuks. Aga seda Nähka teab, et kui naabritüdruk kooli lõpetab, viib Juulimemm talle kindlasti oma iludusi kingiks.

KALJUKAJAKAS

Peep Veedla

Juunikuus, kui meie kajakad juba poegi kasvatavad, on põhjamerede pärisasukad, rannakaljudel mitme tuhande paariga kolooniates pesitsevad kaljukajakad, maha saanud oma paari tähnilise munaga ning asunud kordamööda neid hauduma. Selleks kulub neil terve juunikuu. Ning juulikuu kulub omakorda selleks, et lastepaar lennuvõimelisteks kasvatada. Ja seda kohutava kileda kisa saatel.

Ega see kisa nii hirmus olekski, kui see tuleks paarist või paarikümnest kõrist korraga. Aga kui seda lärmi tekitab korraga **paarkümmend tuhat** kajakakõri, on selle mürareostuse talumine päris suur kangelastegu. Aga kõik need kümned tuhanded kaljukajakaemad ja -isad ja -lapsed peavad seda loomulikuks keskkonnaks ning kisavad aga kaasa, nii palju kui kõrist tuleb. Mul endal on mõne aasta tagune mälestus Põhja-Norrast Lofootide saarestikust, kus sai ühel õhtul telkimisplatsi otsimisega hilja peale jäädud. Leitud avarale platsile telki püstitades sai veel imestatud, et seal teisi telkijaid pole, kuid poole öö pealt sai põhjus selgeks. Olime otse kaljukajakate koloonia alusel heinamaal ning magamine osutus praktiliselt võimatuks. Õnneks küll öö esimesed tunnid sai korralikult magatud, õhtul ei jäänud pikalt istuma. Aga just tol ööl sai selle linnu-

liigi lärmakus eluks ajaks pealuusse raiutud. Aasta varem, esmasel kohtumisel Fääri saartel, kui sai jälgitud pikemat aega nende lindude tegevust ja suhtlust naabritega, jäid kaljukajakad meelde lihtsalt kiuslike ja tülikate naabrina. Pesad on neil koloonias külg külje kõrval, aga heanaaberlikest suhetest polnud juttugi.

Eestis kohtab kaljukajakaid harva, peamiselt rände ajal, aga ikka igal aastal on mõnda isendit nähtud. Peamiselt läänesaartel, läänerannikul ja Paldiskis.

Eestis kohtab kaljukajakaid harva, peamiselt rände ajal, aga ikka igal aastal on mõnda isendit nähtud. Peamiselt läänesaartel, läänerannikul ja Paldiskis. Muidu kalakajakaga suuruselt ja värvuselt sarnast kaljukajakat eristavad ennekõike lühikesed mustad jalad. Ühelgi meie kajakal musti jalgu pole, ja nii lühikesi ka mitte. Pealegi puudub kaljukajaka jalgadel – erinevalt meie kajakatest – tagumine varvas. Kui aga mõnel kaljukajakal peaks kunagi pähe tulema meie kanti pesitsema asuda, siis hakkama saaksid nad siingi. Ka Põhjala saartel olen kohanud kaljukajakaid, kes ei pesitse suurtes kolooniates järskudel kaljudel, vaid on oma pesad rajanud hoopis hoonete karniisidele või sillataladele. Erinevalt teistest kajakatest puudub kaljukajaka poegadel varjevärvus, kuna nad veedavad kogu oma lapsepõlve pesas. Ka jalgade eripära on just sellest tingitud, et kaljukajakad ei kõnni ringi. Kogu pesitsusvälise aja veedavad nad meredel ja ookeaniavarustes, kus toituvad väikestest kaladest ja mereselgrootutest, sealhulgas planktonist. Sageli järgnevad nad vaaladele, et nende poolt sügavustest üles toodavast toidust osa saada, vahel aga traaleritele – ikka toidu pärast. Kaljukajakad suudavad sööstudega ka kuni meetri sügavusele vette sukelduda, et sealt toitu noppida.

Paljud kaljukajakad ületavad sügiseti avaookeani, et jõuda toidurikastele vetele Newfoundlandi kanti Põhja-Ameerikasse. Noored ei tulegi sealt tagasi enne kui kaheaastasena, mil on neil aeg pere luua ja pesitsema asuda. Taas kord kileda kisa saatel ja naabritega tüli kiskudes, nagu see kaljukajakatel põlvest põlve kombeks on olnud.

Fotod: Peep Veedla

Kadri Väljaots Huvikeskus Kullo suunaituselt

ERITI EDUMEELSED E-TÄHELOOD

Näib, et e-täht meeldib paljudele lugejatele – igatahes saabus meile väga palju puhtatõulisi e-tähejutte nii e-postiga kui ka kirjaümbrikes.

Ott Marten Petder Tallinnast

ELEKTRIKU EDULUGU

Enne eelmist esmaspäeva eeltellis eit e-poest endale elektripliidi. Esmaspäeval ehmatas eit esikusse eksinud elektripliidiga e-poe elektriku ekstreemsest ettepanekust end eesliks.
Enamuse edasisest esmaspäevast eksles eit elektriku ettepanekust elevil ehtepoodides end ehtides.
Ei eeldanud eit eelseisvat ehmatust – elektrik embas eite ehapaistel esikus. Ennekuulmatu, ent edukas embus – eit elektrikuga elasid edasi enneolematult ehedat Eesti elu.

Kevin Veskus Puurmani mõisakoolist

ESKIMO EESTIS

Ebausklik eestlane ehitas eelmisel esmaspäeval erilise ehitise. Ebaharilikus elumajas elab eilsest eskimo. Eestlane eelistab elada edasi eesti eramus. Eeldatavasti einestab eskimo enda ebatavalises ehitises. Eskimo ehib erilise edevusega enda elumaja, ehkki ei eputa eriti erksaks ehitud esiku ja elutoaga. Endiselt eirab eskimo eestlaste ehtsat eluviisi.

Hannah Kaljur Türi põhikoolist

E-NÄIDEND

EESEL: Elevant, Erki ema ennetab enneolematut etendust!
ELEVANT: Eraldi etendus Erki emale?
EESEL: Ei, erinevatele elusolenditele.
ELEVANT: Ehk elupuule?
EESEL: Ei, erinevatele elajatele!
ELEVANT: Eramajas?
EESEL: Ei, esikus.

Alo Kuldhaamer Kammeri koolist

EUROOPA ESIKUS

Eestis elab ema. Emaema elab Elvas. Ene eksis eile Elvas, Enn eksles Elistveres. Elame Euroopas. Eestimaa elab Euroopa esikus. Endel esineb Etioopias eeskavaga, esitades etenduse „Elagu Eesti!" Endel etleb eeskujulikult.

Kertu Paljak
J.V. Veski nim. Maarja-Magdaleena põhikoolist

EESEL ELVIINE JA ELEVANT EELA

Elasid Eestis Elvas eesel Elviine, eemal elas elevant Eela. Elviine oli edev eputis. Elviine ennustas, et Eela ehmub Elviine ehmatamisest.
Eesel Elviine ehmatas elevant Eelat. Eela ehmuski. Eela

eeldas, et Elviine ei ehmata Eelat. Eela eksis Elviines. Eela eelistab elamist ehmatusteta. Elviine ja Eela elavad edaspidi ehmatamata.

Derek Treial Puurmani mõisakoolist

ELEVANT EMMA ELAMU

Elevant Emma eelistas elada elamus. Emma ehitas elamu ehitusmaterjalist. Ehitusmaterjal eukalüpti ettetellimine esitati Eestist elektronpostiga eritellimusena. Eukalüpt eksporditi Etioopiast. Eriskummaline ehitusmaterjal erutas elanikke. Elamuehituse Eesti ettevõtete edu Euroopas eksisteerib eksimatult. Elamu esiplaan erines esialgsest eskiisist. Elevant Emma eksponeerib elamut embleemil. Emma embab ehitajat ettevõtliku ettevõtmise eest. Eesti ettevõtjad eksperimenteerivad efektiivsete ehitusmaterjalidega.
Elagu Eesti ehitajad!
Edu ettevõtjatele ettevõtmistes!

Kadri Väljaots Huvikeskus Kullo suurnäituselt

Kaisa Goldberg
J.V. Veski nim Maarja-Magdaleena põhikoolist

ELEVANT ELMAR

Elevant Elmar eelistab elu Eestis. Elu Eestis erakordne. Enamasti elevant elu Eestis ei eelistaks. Elevant Elmar edvistab. Elu Eestis Elmar eksituseks ei eelda, edukamaks elu eemal ei eelista. Elevant Elmar ehitas endamisi endale elukoha. Ehk elab elevant edaspidigi Eestis edukalt?

Eliise Zinovjev
Türi põhikoolist

EESLI SÕBRAD

Eestis elab eesel Erno. Erno ema nimi on Erika. Erno ema elas enne Etioopias, enam ei ela. Egiptuses elas elevant Eio, ent eksles emaga Eiteakusmaal. Eilsest elab elevandiperegi Eestis. Emadepäeval ehtisid eesliteelevantide emad end erutunult. Emad embasid esiklapsi eesootava esinemise eel. Edvistavad esikloomad esinesid enesekindlalt enda eeskavaga, ehitud erksatesse esinemiskostüümidesse. Ehmatav elamus!

Sandra Kaur Ala põhikoolist

EMA EELISTAB EESTIS ELADA

Amelia Kuzmenok Mustamäe Laste Loomingu Majast

Ema ei ela Elvas. Ema elab Elistveres. Tema eakaaslane Elve elab Esnas. Ema Esta eakaaslase Elvega edendavad Esnas, Elistveres edukalt etlemist. Esinemisi Eestis, Eestist eemalgi. Eestist eemalgi etendus eestlaslikult edev, ettevaatlik, efektne.
Emotsionaalselt esinevat ema ehivad ehted. Elvegi ehib ennast ehetega. Ema, Elve einestavad enne etendusi einelauas eklääridega.

LUULETAVAD ELVA GÜMNAASIUMI 3. B KLASSI ÕPILASED

Ühistöö Päimu Toimetulekukoolist

Karola Kalnapenkis

SEE ON MINU KODUMAA

Minu maa on Eestimaa,
see on minu kodumaa.
Ilus siin on linn ja loodus,
elada siin väga soodus.

Ilusad siin meie veed,
suured on meie teed,
me kodukeel on eesti keel
ja meil siin palju lootust veel.

Lilled meil on ilusad,
kuid tuuled on meil viludad.
Meile siin on loodus tähtis,
taevas palju on meil tähti.

Marcos Liira

MINU EESTIMAA ON KÕBUS

Minu Eestimaa on kõbus,
siin on ikka olla lõbus.
Eestimaal on palju mulda,
kahjuks siit ei leia kulda.

Eestimaa on väga väike
vahel näha on ka päikest.
Eestimaal on palju loomi,
igaüks neist isemoodi.

Kaspar Andresson

EESTIMAA ON VÄIKE MAA

Eestimaa on väike maa,
kuid mulle meeldib ikka ta.
Minu Eestimaa
on minu kodumaa.

Eestimaa on puhas maa,
siin on palju rahvast ka.
Eestimaal on palju päikest,
mõnikord ka paugub äikest.

Eestimaal on palju loodust,
kodus mul on väike gloobus.
Seal Eestimaa on väike,
ja ikka paistab päike.

Liis Kisand

EESTIMAA ON TORE MAA

Eestimaa on tore maa,
laul siin käib ja sport on ka.
Loomadel on metsas hea ja
muret tundma nad ei pea.

Puud ja maa on rohekad,
inimesed toredad.
Maal ja vees
meil elu keeb.

Kui sa tuled,
oled tore
laul ja trall
siis algab kohe.

Ksenia Bartlett Kesklinna Vene gümnaasiumist

Uku Pappel

EESTI ON MU KODU

Eestimaa on tore maa,
siin on hea elada.
Eestimaa on ilus maa,
siin koolis käin ja elan ka.
Eesti on mu kodu –
siin tihti paistab päike
ja suvel on ka äikest.
Põlvas olen sündinud,
Elvas üles kasvanud.
Koolis käin ma rõõmuga,
sportigi teen hoolega.

Gristopher Rogotovski Tallinna Ühisgümnaasiumist

KINODES 8. JUUNIST
KA IMAX 3D-S
VaataFilmi.ee/JurassicWorld2
AMBLIN
LEGENDARY
VAATA FILMI
UNIVERSAL

JURASSIC WORLD
LANGENUD KUNINGRIIK
ELU LEIAB ALATI VÕIMALUSE

ÁNIMA & PRIME FOCUS WORLD PRESENT "HERE COMES THE GRUMP" IAN McSHANE TOBY KEBBELL LILY COLLINS MUSIC BY JAMES SEYMOUR BRETT EDITED BY J. MARTÍN TÉLLEZ ANDRADE ART DIRECTOR RAFAEL GONZÁLEZ TRUJANO
ANIMATION DIRECTOR SAMUEL ARTURO RICO VÁZQUEZ LINE PRODUCER JESSICA ROVIROSA EXECUTIVE PRODUCERS MARIANA SUÁREZ MOLNAR GUY COLLINS FRED HEDMAN MICHAEL RYAN EDOARDO BUSSI SEAN FEENEY
ÁNIMA acme FILM PRODUCED BY FERNANDO DE FUENTES S. JOSÉ C. GARCÍA DE LETONA GREGORY GAVANSKI BILL SCHULTZ DIRECTED BY ANDRÉS COUTURIER PRIME FOCUS GFM ANIMATION
"PELÍCULA REALIZADA CON EL ESTÍMULO FISCAL DEL ARTÍCULO 189 DE LA LISR (EFICINE)"
COPYRIGHT 2018 ANIMA ESTUDIOS, S.A.P.I. DE C.V. ALL RIGHTS RESERVED.
KINODES 29. JUUNIST
..NAERATUSEKS

PÖÖRA KULMUKORTSUTUS...
SIIT TULEB VÕLUR TORSS

VÄIKE RAHAKOTT

OSAVNÄPP

Lully Gustavson

Kevad toob kaasa rohkesti pidulikke sündmusi. Oled ilus, kuid tahad ikka veel kenam olla. Meisterda oma piduliku riietuse juurde rosett ja kinnita see paelale. Saad armsa rosettkäevõru. Pael võiks olla nii pikk, et kinni sidudeski jääksid selle otsad rippuma. Roseti paela laiuseks võiks olla 2 cm või veidi rohkem. Jälgi jooniseid ja katseta õielehtede erinevaid paigutusi. Õmble õielehed ükshaaval kokku. Varu kannatlikkust. Kui esialgu läheb halvasti, siis haruta lahti ja proovi uuesti. Roseti südamikuks sobib pärli kand koos pärliga. Sobib ka lihtsalt paelast keeratud rull. Katseta õielehtede erinevaid paigutusi. Õmble õielehed ükshaaval kokku. Varu kannatlikkust. Kui esialgu läheb halvasti, siis haruta lahti ja proovi uuesti. Roseti südamikuks sobib pärli kand koos pärliga. Sobib ka lihtsalt paelast keeratud rull.

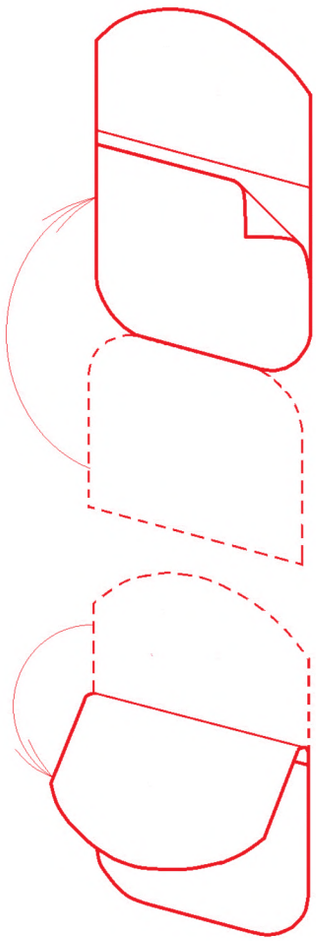

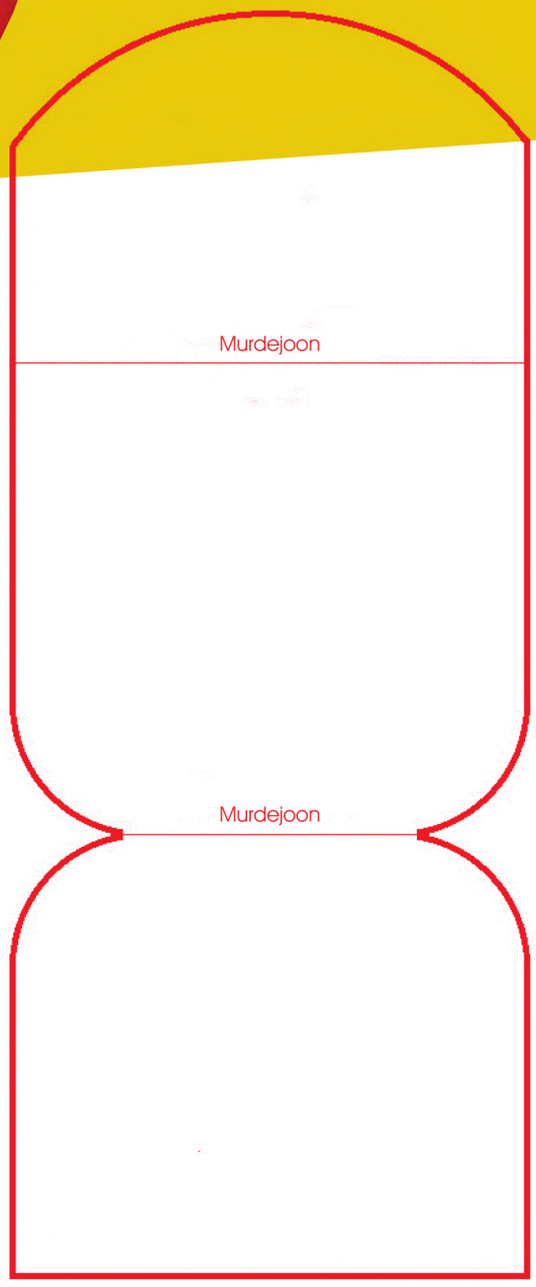

LEIGERI MAHLATRIKK

Mustkunstnik **Ande**

Jaanilaupäeval undasid Potistes hommikust saati saed. Tegelikult muidugi küll ei unnanud – lastele mootorsaage ei lubatud ja nii pidid nad käsisaagidega läbi ajama. Aga ägedat vihinat kostis metsa alt küll.

Ja pole ka midagi imestada – lapsed olid otsustanud, et just selleaastane lõke peab tulema kõige suurem ja uhkem, mida Potistes eales nähtud!

Puu- ja saepuruhunnikud muudkui kasvasid ning laste nägudel leemendas higi. Vihmast, mis pidi ju iga jaanilaupäeva saatma, ei olnud lõhnagi.

Ühel hetkel avastas Peerend, et tal on janu. Järgmisel hetkel avastas ta, et kõik veelähkrid on tilgatumaks joodud. „Kahju, et meil enam midagi juua ei ole," lausus ta nukralt.

„Aga meil on ju saepuru. Kõvasti saepuru!" lohutas Leiger.

„No ja mis siis," ei saanud Neve-Rever jätta torkamata. „Ma võin olla küll peps, aga minu arust ei ole saepuru just kõige parem janukustutaja!"

„Ei noh, paljas saepuru muidugi mitte," naeris Leiger. „Aga mahl on ju päris hea, või kuidas?"

„Eee..." ei suutnud ka Sibülle poisi mõttekäiku jälgida. „Et nagu pressid saepuru ja saad mahla?"

„Midagi sellist jah," kinnitas Leiger.

„Ei no hea nali küll," torises Kardo. „Andke mulle üks korralik kasehalg, ma pigistan sealt sellise ämbritäie kasemahla välja, et..."

„Kuulge, ärge nüüd närvi minge," püüdis Leiger oma kaaslasi rahustada. „Ma mõtlesin seda päris tõsiselt, et saepurust saab mahla teha. Las ma näitan! Ee... See seal vist on õunapuu, mida Peerend saagis?"

„Muidugi õunapuu!" kinnitasid lapsed. „Kas sa võlud meile sellest nüüd õunamahla?"

„Täpselt nii," naeratas Leiger, võttis maast tühja topsi ning läks Peerendi tekitatud saepurukuhja juurde.

„Esmalt kühveldan ma topsi saepuru täis," ütles poiss ja asus topsi saepuruga täitma.

Mõne hetke pärast tuli ta teiste laste juurde tagasi, tops kuhjaga saepuru täis.

„Nüüd on vaja natuke võluda," ütles poiss salapäraselt ning kattis topsi rätikuga. Olles selle kohal mõned ringjad võluliigutused teinud, tõmbas ta räti ära. Saepuru oligi mahlaks muutnud!

Lapsed jõid ahnete lonksudega ja pidid veenduma – õunamahl mis õunamahl!

Kuidas Leiger seda tegi?

Tegelikult oli Leiger juba varem saepuru alla teise samasuguse topsi peitnud. See oli õunamahlaga täidetud ning pealt papist kaanega kaetud. Kaanele oli kuhjatud veidi saepuru – nii jäi mulje, et tops on üleni saepuru täis.

Kui poiss tühja topsi saepuruga täitis, oli ta kaaslastest veidi eemal, nii et ta sai üsna lihtsalt topsid ära vahetada ning tühja topsi saepuru sisse suruda.

Rätikut ära tõmmates haaras Leiger kaasa ka kaane koos selle peal oleva saepuruga. Need peitis ta koos rätikuga taskusse. Saepuru oligi mahlaks muutunud!

MINU ESIMENE PEIKA

Kalli Toater Tallinna Vanalinna Hariduskolleegiumi 6. klassist

Arte Gümnaasiumi näituselt

Tere. Mina olen Miina. Kolmanda klassi kõige vanem õpilane. Minu arust on elu ilma draamata ja tragöödiata lihtsalt igav. Klassiõdede omavahelised konfliktid ja kiskumised lisavad publiku igapäevaelule näputäie vürtsi. (Kuid omal nahal ma seda kogenud ei ole.)

Klassi uksest sisse tormates avastasin uhkusega, et olin viis minutit enne tunni algust kohale jõudnud.

„Hommikust, Kati!"

„Hommikust, Miina! Sa kah nii vara kohal!" vastas mu punapõskne pinginaaber kerge sarkasmi noodiga. Tunnikell käis ning lapsed ruttasid oma kohtadele, valmis pikaks, väsitavaks matemaatika tunniks. Õnneks ei kestnudki mata terve igaviku, nii nagu meie klassi tarkpea Tuule ette oli ennustanud ning peagi tuli kõigi lemmik – söögivahetund.

Katiga sööklasse tormates möödusime paralleelklassist, kus just Jakob hoogsalt oma sõbrale justkui ekspeditsioonist Arktikale jutustada püüdis. Jakob, see tumedajuukseline prillipapa, on veidi küll tuupurlik, aga vaimukas ning lõbus.

„Tead mis, Kati,"alustasin ma söögilauas, teinud kindlaks, et keegi meid ei kuule. „Ma olen täielikult sisse võetud Jakobist – tead küll, meie paralleelklassi poisist."

„Tõsi kah?"

„Aga mida ma ometi tegema peaksin?"

„Noh, sa võid ju talle seda öelda!"

„Nalja teed või?" Ja rohkem me teda enam ei maininud.

Pärast kooli kiirustasin kohe puutöötundi. Parajasti nikerdasin oma vibu kalal, kui Jakobi sõber Juku õpetajalt abi küsijate järjekorda minu kõrvale ilmus.

„Miina..."

Irvitus valgus ta näole.

„Noh, ütle juba!" kaotasin ma kannatuse

„Jakob armastab sind!" Punetus jooksis üle mu näo ja Juku hakkas lõbusalt kilkama.

Järgmisel argipäeval leidsin ma oma kapist lohakalt kokku volditud kirja.

Kirja sisu oli järgmine:

„Nojah, ma kuulsin, mida Juku, va lobamokk, sulle puutöötunnis ütles ning eeh... Ära lihtsalt usu kõike, mida ta ütleb! Aga kohtume täna pärast tunde algkooli ukse ees. Sobib? Ma tõesti loodan, et sa ei jäta mind ootama, muidu tehakse mind homme jääskulptuuriks."

Kahjuks ei saanudki meie kool endale superrealistliku jääskulptuuri. Jakob näitas mulle ülilahedat turnimisplatsi. Ja nii kõik algaski. Me saime Jakobiga väga hästi läbi (väljaarvatud üks kord, kui läksime kelgu pärast tülli), ja muidugi kutsusin mina teda oma peikaks. Kuni ühe päevani.

Oli järjekordselt puutöötund ning mina hakkasin oma valmissaanud vibu kvaliteeti katsetama. Tõmbasin vibu pingule, sihtisin pappseina ja – pauh!... Nool kukkus minust jala kaugusele maha. Miks peab sellistel hetkedel gravitatsioon olemas olema? Sellel viivul, mil nool põrandale prantsatas, purskas Jakob laginal naerma.

„Mis?" Ma vaatasin Jakobit, üritamata isegi mitte pettumust varjata. „Kas sa arvad, et sinu vilepill on parem? Ta võib küll ilusat häält teha, aga muster on jõle!"

Ja võite ette kujutada, kuidas edasi läks. Üks kopsas teisele vilepilliga pähe ning teine üritas omakorda nüri noolega pihta saada vilepilliga keksivale sihtmärgile. Õhtuks võis küll öelda, et Jakobil oli nina peal kolm kriipsu rohkem kui mul.

Pärast seda puutöötundi ei kohtunud me Jakobiga terve ülejäänud talve. Kui nägime teineteist, hoidsime ninasid kõrgel ning ei lausunud sõnagi.

Aga Jakob ja mina lisasime kindlasti publiku igapäevaelule näputäie vürtsi.

Sandra Vungi retseptid ja fotod

KOKKA ISE!

Elagu suvi! Mina kavatsen sel suvel mõnusatel kontsertidel käia ja palju-palju ujuda. Kas on ujumisest midagi paremat? Minu arust mitte, aga ma olen ka Kalade tähtkujus sündinud. Hästi helgeid suviseid päevi teile! Miks mitte vahepeal käised üles käärida ja päris ise midagi maitsvat kokata? Pakun teile kaks hõrgutavat retsepti!

Külm peedisupp india pähkli „keefiriga"

Sõna „keefir" on siin sellepärast jutumärkides, et me valmistame selle täiesti ise ja seekord hoopis india pähklitest. Tegemist on minu lemmikpähklitega ja nendega saab köögis imelisi asju korda saata. Kui lihtne „keefir" valmis, siis saab selle segada peedi ja muu hea kraamiga ning valmibki teada-tuntud jahutav suvine peedisupp.

India pähkli „keefir":

- **150 g india pähkleid**
- **2 marineeritud kurki**
- **600 ml külma vett**
- **2 teelusikatäit soola**
- **1 supilusikatäis õunaäädikat või valge veini äädikat**

Lisaks:

- **3 väiksemat keedupeeti (400 g)**
- **(soovi korral 2 - 3 väiksemat keedukartulit)**
- **2 marineeritud kurki**
- **natuke purustatud musta pipart**
- **maitserohelist**

Valmista india pähkli „keefir". Kui sul ei ole kõige võimsam kannmikser, leota india pähkleid eelnevalt paar tundi või keeda 15 minutit, kurna ja loputa külma veega. Pane india pähklid kannmikserisse koos kolmeks lõigatud marineeritud kurkide, külma vee, soola ja õunaäädikaga. Purusta paar minutit, kuni segu on kreemjas ja pole enam teraline. Koori ja haki keedupeet väikesteks kuubikuteks. Tee sama kartuliga. Haki ka marineeritud kurk. Aseta hakitud köögiviljad supipotti või suurde kaussi. Vala peale india pähkli „keefir", lisa purustatud must pipar ja sega kõik korralikult läbi. Aseta supp külmikusse vähemalt tunniks tahenema ja maitsestuma. Alguses on supp värvuselt õrnroosa, aga seistes muutub värv kirkamaks. Serveeri rohke hakitud maitserohelisega.

Väga seenesed seenekotletid

Hoiatus! See retsept on mõeldud ainult suurtele seenefännidele! Mõelda vaid – seen pole ei loom ega taim, vaid täiesti omaette liik. Küll on nad aga väga maitsvaid ja seente valmistamiseks on nii palju võimalusi! Need kotletid valmivad lihtsalt ja on maitsvad isegi külmalt, näiteks kiireks snäkiks. Kikerherned leiad poest samast riiulist, kus konserveeritud rohelised hernedki. Sellest kogusest saab suure vaagnatäie kotlette! Soovi korral tee pool kogusest.

- **800 g konserveeritud kikerherneid**
- **400 g värskeid šampinjone**
- **1 ja pool teelusikatäit soola**
- **1 teelusikatäis kuivatatud tüümiani**
- **200 g ehk 10 supilusikatäit riisijahu või muud jahu**
- **1 suur sibul**

Kurna ja loputa kikerherned ning vala need köögikombaini (mitte kannmikserisse). Võid kasutada ka saumikserit. Purusta, kuni pole enam pea ühtegi tervet kikerhernest. Lisa seened, sool, tüümian ja karripulber. Purusta veel, kuni sul on ühtlane tumehall kotletitainas. Kraabi tainas lusikaga suuremasse kaussi, lisa riisijahu ja sega kõik korralikult segamini. Lisa peeneks hakitud sibul ja sega veel. Aja pann kuumaks. Mina ajan tavaliselt korraga kaks panni kuumaks – nii saab palju kiiremini praetud! Lisa pannile õli, vormi keskmised kotletid (mitte liiga õhukesed ja mitte liiga paksud) ning prae need mõlemalt poolt krõbedaks.

Eeva | mäenõlvalt alla sõõstev lumi | õlipuu viljad | Nord-Ost | ... Moore *filmi-näitleja*

heleda-juukseline

lihakate lehtedega ravimtaim

aastaaeg

meeter

uisutamis-plats

sekund

...soeng *lühikesed püstised juuksed*

tellis... kallis... põlev...

merepiirita riik Euroopas | *Indira Gandhi* | poolsaar Vahemere ja Punase mere vahel

maailma-ruumis | *Uku* | Leedu pealinn; lill; maitseaine

millalgi, mingil ajal | Rooma number 506

rõnga-kujuline täht | *Euroopa Liit* | iial | *Konrad* lõuna ja lääne vahel | 12 | abikaasa isa

...nägija *ennustaja* | *Leslie Nielsen* | *Nord*

... Aleksander *antiikaja kuulsaim väejuht*

Oskar Luts | veokiga veetav last | *Kadi* | ühe täpiga täht; kahe muusiku ansambel; pala kahele muusikule

sent | petised, tüssajad; *Leelo Tungal* | *Kerli Dello* | *kunsti-akadeemia*

enne lõunat | *Neil Armstrong* | *reede* | inimese-kujuline mänguasi | *Siiri*

organismi pinge-seisund | diago-naalis liikuv malend

Ristsõna koostas Ilmar Trull

Vastus saada toimetusse enne **5. juulit 2018!**
Parimatele auhinnaks „Veel lugusid Liivahundist".

MÕISTATA

VÄIKE JUUNIRIIN

Mõistatuse koostas Ande

1. Kaljukajakad veedavad kogu lapsepõlve
a) merel
b) pesas
c) puu otsas

2. Hiinas kasvatatakse pojenge ligi
a) 2000 aastat
b) 200 aastat
c) 20 aastat

3. Tänavuse koolinoorte karikatuurivõistluse teemaks oli
a) mäng
b) pidu
c) tants

4. Iloni Imedemaal etendatakse suvel näidendit
a) „Rasmus, Pontus ja Lontu"
b) „Hulkur Rasmus"
c) „Pipi Pikksukk"

5. Film „Mesilane Maia" on tehtud
a) Saksamaal
b) USA-s
c) Prantsusmaal

6. Mõõkvaalad suhtlevad omavahel
a) lõpuseliigutuste kaudu
b) vilede ja klõpsatuste kaudu
c) sabaliigutuste kaudu

7. Miki-Hiir sai hiljuti
a) 90
b) 80
c) 70

8. Mereväe kõrgeim autasu on
a) Mereväe ankur
b) Mereväe rool
c) Mereväe rist

Vastused saad välja uurida just sellest ajakirjanumbrist.
Ootame vastuseid hiljemalt 5. juuliks 2018! E-kirjade puhul palume lisada oma kodulinna või -küla nimi, ja muidugi ka iseenda ees- ja perekonnanimi, muidu ei saa me ju preemiaid välja jagada.
Õigete vastuste saatjate vahel loosime välja lahedaid auhinnaraamatuid!

Tallinna Reaalkooli kunstinäituselt

Kirjutas ja kogus **Jüri Paet**

• • •

Armastust kolme apelsini vastu võivad jagada üksnes veganid.
Taimetoitlase toidumenüü on küllaltki puine.
Loomakaitseselts korraldab nädalavahetusel tantsuõhtu peoloomadele.
Lisaks magamiskottidele tulevad müügile ka unekotid.
Argpüksil on alati jänes püksis.
Elada tuleb nii, et oleks palju kadestajaid.
Igasugune peks on vastunäidustatud, eriti veel keelepeks.
Eesti läks Eurovisionile kleidiga lööma.
Kas lokke saab teha ka tolmurullidega?
Mis puust on tammepuu, et ta nii kõva on?

• • •

Endast välja minnes ärge unustage tagasi tulla.
Portfellita minister on sama mis kirss ilma kivita.
Vigadest võiks õppida kogu elu, kui õppimine oleks tasuta.
Õige härjavõitleja ei haara härjal kohe sarvist.
Nii kaua kui on kojamehi, on ka prahti.
Kes meist ei annaks elu parema elu eest!
On vigu, mida tahaks korrata.
Mida vaesem oled, seda väiksem on sinu võlg kodumaa ees.
Muna ei kuku kanast kaugele.
Kes vanu asju mäletavad, neid kutsutakse ajaloolasteks.

NAERU-USS

*

Juku ema jõuab töölt koju ning kuuleb juba korteriust avades kõva kisa.
„Mis juhtus, Juku?" küsib ta. „Mis lärm sealt elutoast kostab?"
„Ah, vanaisa riidleb seal isaga," teatab poiss. „Asi on selles, et paps ei saa mu matemaatikaülesannete lahendamisega hakkama!"

*

Isa uurib Juku klassitunnistust: „Kolm, kaks, kolm, kaks… Tohoh, siiski on su tunnistusele isegi üks viis ära eksinud!" „Nojah," kehitab Juku õlgu. „Seal lahtris on kirjas põhjuseta puudutud päevade arv…"

*

„Jälle oled sa, poiss, kõik koogid külmkapist üksi ära söönud!" pahandab ema. „Sa ju tead, Juku, et nüüd tuleb kokkuhoidlikult elada – isa tahab uut autot osta ja selleks on vaja palju raha," seletab ema. „Isa loobus suitsetamisest, mina loobusin kohvikuskäimisest – ja sinagi võiksid kuidagi kaasa aidata…"
„Olgu!" teatab Juku. „Mina loobun siis kooliskäimisest!"

Birgit Raidna Pelgulinna Gümnaasiumist

*

Ema tuleb töölt ning teatab rõõmsalt: „Kas teate, et täna pakkus trammis mulle korraga kaks härrasmeest istet!" „Ohoo!" imestab Juku. „Ja kas sa mahtusid ära?"

*

Juku tuleb koos isaga kalalt. Isa asetab köögilauale kilekoti suure haugiga.
„Kas tõesti püüdsite selle kala ise?" imestab ema.
„Muidugi!" kinnitab isa.
„Aga miks siis kala küljes ripub hinnasilt: 10. 25?" muigab ema.
„See näitab kellaaega, millal me ta püüdsime!" teatab Juku silmagi pilgutamata.

*

Vanaema pahandab Jukuga: „Lõpeta kohe see grimasside tegemine! Kui sa pidevalt niiviisi nägusid teed, siis saab sinust väga kole inimene! Võta teatavaks, et seda õpetas mulle juba mu vanaema!"
Juku teeb suured silmad: „Aga miks sa siis tema õpetust kuulda ei võtnud?"

*

Juku pinginaaber hoopleb: „Kas tead, et minu isa tunneb viit keelt?"
Juku muigab: „Aga minu isa tunneb vähemalt tuhandet keelt!"
„See pole võimalik!" arvab sõber.
„Miks ei ole! Isa on mul nimelt kõrva-kurguarst ja iga päev näidatakse talle keelt vähemalt kümme korda!"

*

Juku saabub koju hilisel õhtutunnil.
„Kus sa nii kaua ringi kolasid?" küsib ema.
„Kinos käisin," vastab Juku.
„Nii hilja!" pahandab ema. „Oleksid pidanud juba ammu kodus olema!"
Juku laiutab käsi: „Miks? Ega ma pole mingi abielumees!"

*

Väike Juku küsib müüjalt: „Palun mulle kaks kilo piima!"
„Kulla väikemees, piima ei müüda kilodega," naeratab müüja.
„Hea küll, andke siis kaks kilomeetrit!" sõnab Juku.

Iloni Imedemaal
seiklevad suvel Rasmus, Pontus ja Lontu

Vasakult Brigita Eva Varrak (mängib Lontut), Eva Kalbus (lavastaja), Hans Matthias Kari (mängib Rasmust), Mattias Härm (mängib Pontust). Foto on pärit erakogust.

Juulikuus hakkavad Haapsalus Iloni Imedemaal tegutsema Rasmus, Pontus ja Lontu koos kõigi oma sõprade ja vaenlastega. Seda **Astrid Lindgreni** teksti on Eesti lavadel mängitud vähe, kuigi raamatu iga lehekülg väärib lisaks lugemisele ka teatris esitamist. Lavastuses mängivad Tallinna 32. keskkooli teatrisuuna õpilased ja vilistlased. Lisaks nendele astuvad üles juba tunnustatud näitlejad **Andrus Eelmäe** ja **Merle Talvik**. Rasmuse osatäitja **Hans Matthias Kari** on tubli noor pianist Tallinna Muusikakeskkoolist.

Lavastaja on **Eva Kalbus**, lavakujunduse autoriks on kunstnik **Kamilla Kase** ja helitausta loob Haapsalu muusik **Arno Suislep**. Rasmus ja Pontus on kaks tavalist väikelinna poissi, kes satuvad Rasmuse õde aidata püüdes hõbedavaraste jälile. Miks õde abi vajas ja mis varastega toimus ning kuidas puutub siia koerake Lontu ja kus on loos koht mõõganeelajal Alfredol, seda kõike saab näha suvelavastuses „Rasmus, Pontus ja Lontu".
Lavastus on sobilik alates 5. eluaastast.

Etendus kestab koos vaheajaga 2 tundi. Piletid müügil Iloni Imedemaa kassas ja peatselt Piletilevis.
Täiendav info:
https://www.salm.ee/iloni-imedemaa/lavastus

Jaanikuu Eesti Vabaõhumuuseumis

• 9. JUUNI – VÄHEMUSRAHVUSTE PÖÖRIPÄEVAPIDU. Paljude rahvaste uskumuste kohaselt on just suvine pööripäev täis maagiat, mil saab õigeid rituaale täites, tantsides ja lauldes endale helget tulevikku kindlustada. Sel puhul kutsumegi erinevate kogukondade esindajad kokku, et pidada maha üks meeleolukas suvepidu. Kõik külalised on oodatud kuulama, vaatama ja ise kaasa lööma.

* 23. JUUNI KELL 19-00 – EV100 JAANIPÄEV „ÄRKAMISAJAST ÄRKAMISAJANI". Meie esivanemad pidasid jaanilaupäeva salapäraseks ajaks, mil paisatakse segi maises maailmas valitsevad reeglid. Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva puhul avaneb erakordne võimalus sellel imede ööl ajas rännata. Ajahüppeid saab teha olulistesse murdepunktidesse meie rahvuse ja riigi kujunemisel. Süütame koos jaanituled, naudime pikimat suveööd, kaunist loodust, head toitu ja mõnusat muusikat. ESINEVAD: ULTIMA THULE, SEITSMES MEEL, KUKERPILLID, JÄÄÄÄR, SUPRJADKI, LEIGARID jpt.

• SUVISTEL LAUPÄEVADEL JA PÜHAPÄEVADEL KELL 11 saab Sassi-Jaani talus näha folklooriansambli LEIGARID tantsuetendusi. See on üks ehe rahvalik pidu, millest ka pealtvaatajad osa saavad võtta.

SUVEHOOAJAL on vabaõhumuuseum avatud iga päev: talud kell 10 – 18, Kolu kõrts kell 11 – 20, käsitööpood ja muuseumipark kell 10 – 20.
Eesti Vabaõhumuuseumi infopunkt aadressil Tallinn, Pikk tänav 2 on avatud E – P kell 11 – 20.

HUNDID OOKEANIS

Hull Teadlane
Tartu Ülikooli muuseum, hullteadlane.ut.ee

Mõõkvaalad ehk mõrtsukvaalad (*Orcinus orca*) on hoolimata oma hirmuäratavast nimest ühed minu lemmikloomad. Nad elavad kõikides ookeanides üle maailma ja on sarnaselt teistele delfiinlastele väga targad. Ah et mis neid siis eriliseks teeb? Loe ja saa teada!

Kõigepealt natuke põhiteadmisi. Mõõkvaalad on kiskjate kohta väga suured, nad kasvavad kuni kümne meetri pikkuseks. Nad kuuluvad delfiinlaste sugukonda, vaalaliste seltsi, imetajate klassi. Kusjuures viimasel ajal arutlevad bioloogid selle üle, et tegelikult peaks ka mõõkvaalad jagama veel eraldi liikideks. Nimelt on täheldatud, et osa orcadest on pisemad ja toituvad põhiliselt ranniku ääres kaladest, teised liiguvad natuke rohkem ja söövad ka hülgeid ning kolmandad on kõige suuremad ja toituvad sisuliselt ainult teistest vaalalistest. Need suuremad mõõkvaalad on päris hirmuäratavad, kuna nad on võimelised üheskoos jahtima ka

maailma suurimat looma, kelleks on sinivaal. Samas inimestel nende kartmiseks eriti põhjust ei ole, kuna tänaseni pole looduses mõõkvaalad inimesi tõsiselt rünnanud. Tundub, et oleme neile pigem huvitavad kui isuäratavad.

Mõõkvaalu kutsutakse ka mere huntideks, kuna nad on tippkiskjad ja jahivad koos perekonnaga. Perekond on mõõkvaalade jaoks väga oluline, nad elavad terve elu koos oma emaga, kes omakorda võib veel elada enda emaga. Nii moodustuvad vanima emase mõõkvaala lastest ja lastelastest perekonnad, kes veedavad sisuliselt kogu aja koos ringi liikudes ja jahti pidades. See kõige vanem emane mõõkvaal on ühtlasi ka kogu karja juht ja jagab teistega teadmisi, mis ta on oma elu jooksul kogunud. Oot-oot, aga kuidas nad teadmisi jagavad? Mõõkvaalad ju ei räägi?

Tegelikult räägivad küll, lihtsalt mitte inimeste keeles. Mõõkvaalad suhtlevad erinevate vilede ja klõpsatuste kaudu, kusjuures neil on erinevates kohtades üle maailma erinevad keeled, justnagu inimestelgi. Kahjuks pole ka inimesed veel nii targad, et suudaksid mõõkvaalade keelt hõlpsasti tõlkida, kuid loomulikult on teadlasi, kes seda võimalikuks soovivad teha. Kes teab, ehk kunagi jõuame ka selleni.

Mõõkvaalad on loomade kohta tõesti targad, näiteks on nad ühed vähestest loomadest, kes suudavad end peeglist ära tunda, mitte ei arva, et peegelpilt on mingi teine loom. Kõige põnevam osa nende mõistusest on aga loomulikult nende tundemaailm, kuna paistab, et see aju osa, mis tegeleb enda ja teiste tunnete tõlgendamise ning mõistmisega, on mõõkvaaladel isegi rohkem arenenud kui inimestel. Üks piltlik näide sellest: kinnipüütud mõõkvaalade puhul on pandud tähele sellist käitumist, kus nad võtavad oma treeneri käe hambusse ja hakkavad järjest kõvemini hammustama. Sel hetkel aga, kui näevad treeneri valust viltu nägu, lasevad nad käe lahti ega hammusta enam kunagi sellest piirist kõvemini. See on aga lihtsalt üks näide, kindlasti on nad suutelised palju enamaks.

Kahjuks pole mõõkvaalade ja inimeste suhted eriti hästi kulgenud. Kui mainisin, et mõõkvaalad ei ole looduses ohtlikud, siis kinnihoitavad mõõkvaalad on vägagi ohtlikud. Seda küll loomulikult inimeste endi süü tõttu, sest nende loomade perest eraldamine, pisikeses ruumis kinnipidamine ja nendesse kui rumalasse looma suhtumine, keda karistuste ja maiustustega enda tahtmise järgi käituma sundida, on viinud mitmed mõõkvaalad sügavasse masendusse ja muutnud nad vägivaldseks. Õnneks aga saadakse sellest järjest rohkem ja rohkem aru.

Nii mõnigi teist võib mõelda, et mis vahet seal on, kuidas mõõkvaalad elavad, mis kasu mul sellest? Väga hea, et küsisid! Tõepoolest, ilmselt on palju teadmisi, mis leiaksid elus rohkem kasutust kui teadmised mõõkvaalade kohta, kuid teadmiste ainuke mõte ei ole nende kasutamine. Iga uus suvaline teadmine on justkui väike pusletükk, et maailmast natuke täpsem ja ülevaatlikum pilt kokku panna ja me ei tea kunagi, millised teadmised omavahel kokku sobitatuna midagi väga põnevat annavad. Seega krabage kõiki teadmisi, mida maailma toimimise kohta saate – iga pusletükk loeb!

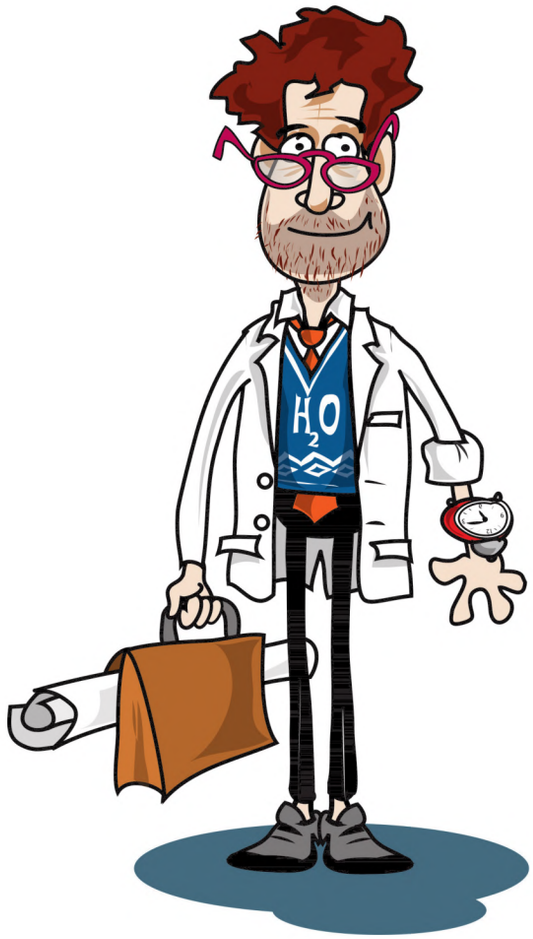

Kõige põnevam osa nende mõistusest on aga loomulikult nende tundemaailm, kuna paistab, et see aju osa, mis tegeleb enda ja teiste tunnete tõlgendamise ning mõistmisega, on mõõkvaaladel isegi rohkem arenenud kui inimestel.

NELJASAJA KOOLIJÜTSI NAERUD SAID PILTIDEKS

Mia Luhamägi Tartu Karlova koolist

Tartu Variku kool on küll aastate jooksul nimesid vahetanud, kuid truuks on jäädud toredale karikatuurivõistluste korraldamise traditsioonile. Eks naeru, nalja ja vaimukaid joonistusi armasta nii täiskasvanud kui ka lapsed, aga ega heaks karikaturistiks ei saa keegi üleöö, ja mida varem pilapiltide joonistamisega alustatakse, seda kindlamaks ajapikku käsi muutub ning seda tabavamalt oskavad karikaturistid oma ideesid paberile panna. Naljategemine on tõsine asi!

Tartu Variku kooli korraldatavatest karikatuurivõistlustest on kutsutud osa võtma kõigi Eestimaa koolide õpilased. Võistluste hing ja peakorraldaja on Variku kooli õpetaja Paul Kunmann. karikatuurikonkursid kannavad üldpealkirja **„Mida naerad, koolijüts?"**, kuid igal aastal valitakse võistlusele mingi kindel teema. Tänavuse võistluse teemaks oli PIDU, ning võistlustööde laekumise viimane tähtaeg oli naljapäev ehk 1. aprill. Selleks päevaks saabus Variku kooli tervelt 402 karikatuuri ning võistlusest võttis osa 24 kooli. Žürii pidas tööde hindamisel silmas nii karikatuuride ideesid kui ka nende teostust.

Tänavuse üle-eestilise karikatuurivõistluse võitjad on žürii hinnangul **Heidi Lätti** Tartu Raatuse koolist (juhendaja Raimond Lepiste), **Mia Luhamägi** Tartu Karlova koolist (juhendaja Siiri Tähnas) ja **Margus Kuzenkov** Tartu Raatuse koolist (juhendaja Raimond Lepiste).

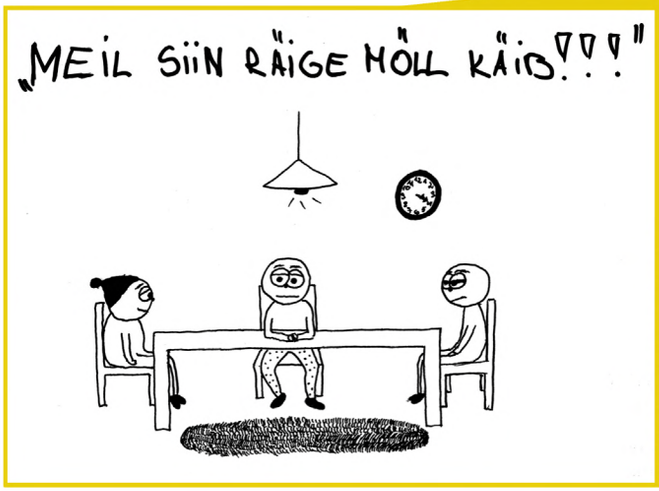

Heidi Lätti Tartu Raatuse koolist

Auhindu pälvisid veel **Anton Jaska** Tartu Mart Reiniku koolist, **Ketlin Kuznetsova** Tartu Loodusmaja kunstiringist, **Johanna Eliise Hiiemäe** Tartu Tamme gümnaasiumist, **Emil Videnski** Tallinna 21. koolist, **Ralf Niilus** Tartu Kesklinna koolist, **Erle Lembinen** Tartu Hansa koolist, **Kristin Hallist** Tartu Variku koolist, **Anne-Liisa Maasik** Elva gümnaasiumist ja **Keicy Tulis** Vara põhikoolist.

Tänavusi parimaid töid saab näha Tartu Variku koolis (Tartu, Aianduse 4) oleval näitusel. Heal Lapsel on au avaldada oma veergudel mõned võidukad karikatuurid.

„Mesilane Maia: Meemängud".

PÄIKESEPÕLETUSE EEST KINNO PEITU!

Ongi käes! Mis? Eks ikka suvi! Pikema jututa kohe asja kallale, sest filme on mitu ja suveajal aega eriti vähe.

Kes meist ei armastaks mett? Ja suur osa neist, kellele meeldib mesi, on tuttavad ka sellise tegelasega nagu Mesilane Maia. Nüüd toovad saksa animaatorid mesimummust plikatirtsu kinolinale koguperefilmiloos **„Mesilane Maia: Meemängud"**. Selles pole Maia sugugi rahul tõsiasjaga, et nende mesilastaru võib pääseda osalema Suurtele Meemängudele. Vastumeelsust põhjustab Maiani jõudnud teadmine, et nende taru peab andma osalejate toitmiseks poole oma saagist! Tarmukas mesilasetüdruk püüab asja omal algatusel lahendada, aga muudab olukorra sellega paraku hoopis hullemaks! Mis edasi saab ja millega kõik lõpeb, selgub juba kinos. Kuigi film on tehtud Saksamaal, pole vaja muretseda, sest nii Maia kui kõik teised tegelased räägivad sulaselges eesti keeles, kõlades natuke nagu Tõnis Niinemets, Jarmo Reha, Eva Püssa, Sanna Püssa ja Celia Peterson.

Pisikeste mesilaste juurest kannapööre hiigelsuurte dinosauruste juurde. Sinna viib meid seiklusfilm **„Jurassic World: Langenud kuningriik"**, järg 2015. aasta menuloole „Dinosauruste maailm". Tegevus algab kunagises luksuskuurortis, saarel nimega Isla Nublar, mis on inimeste poolt aastate eest hüljatud, sest kes see ikka tahaks mõne lihasööjast sauruse õhtueineks saada? Aga kui saarel hakkab purskama pikalt uinunud vulkaan, otsustavad Owen (Chris Pratt) ja Claire (Bryce Dallas Howard), et elusalt grillitud saada on liiga kole saatus isegi sauruste jaoks. Nii pannaksegi kokku päästeekspeditsioon, et saurused sealt laavasse uppuvalt maatükilt mandrile toimetada. Halb mõte? Tõenäoliselt! See aga ei tähenda, et sellest üht ägedat seiklust kokku ei saaks.

Koomilise animamuinasjutu **„Siit tuleb võlur Torss"** peategelaseks on Terry, kes on kuulnud kogu elu oma vanaema uskumatuid muinasjutte salapärastest õhupallikuningriikidest, totudest politseidraakonitest ja rõõmsatest võluritest. Ühel päeval selgub, et vanaema ei luisanud neid lugusid jutustades grammigi! Miinuseks on tõsiasi, et tegelikkuses pole need olendid aga paigad pooltki nii lustakad kui juttudes. Nagu arvata võite, räägivad tegelased selges eesti keeles, saades selleks abi sellistelt nimedelt nagu Indrek Taalmaa, Toomas Krall, Tarvo Krall, Andres Liivak, Kistiine Truu, Piret Viisimaa, Priit Öövel ja teised.

Lisaks juba mainitud filmidele võiks veidi suuremad panna kõrva taha romantilise draamakomöödia **„Armastusega, Simon"**, pisemad aga animafilmi **„Leo da Vinci"**, mille peategelaseks üks kunstiajaloo kuulsamaid loojaid.

Meie järgmine number tuleb topelt, mahutades enda sisse nii juuli kui augusti. Ehk siis "Hotell Transilvaania 3", koomiksiseiklus "Sipelgamees ja Vapsik", "Imelised 2" jne jne. Aga sellest paljust muust juba järgmises numbris.

Kohtumiseni kinos!

Kinokuju

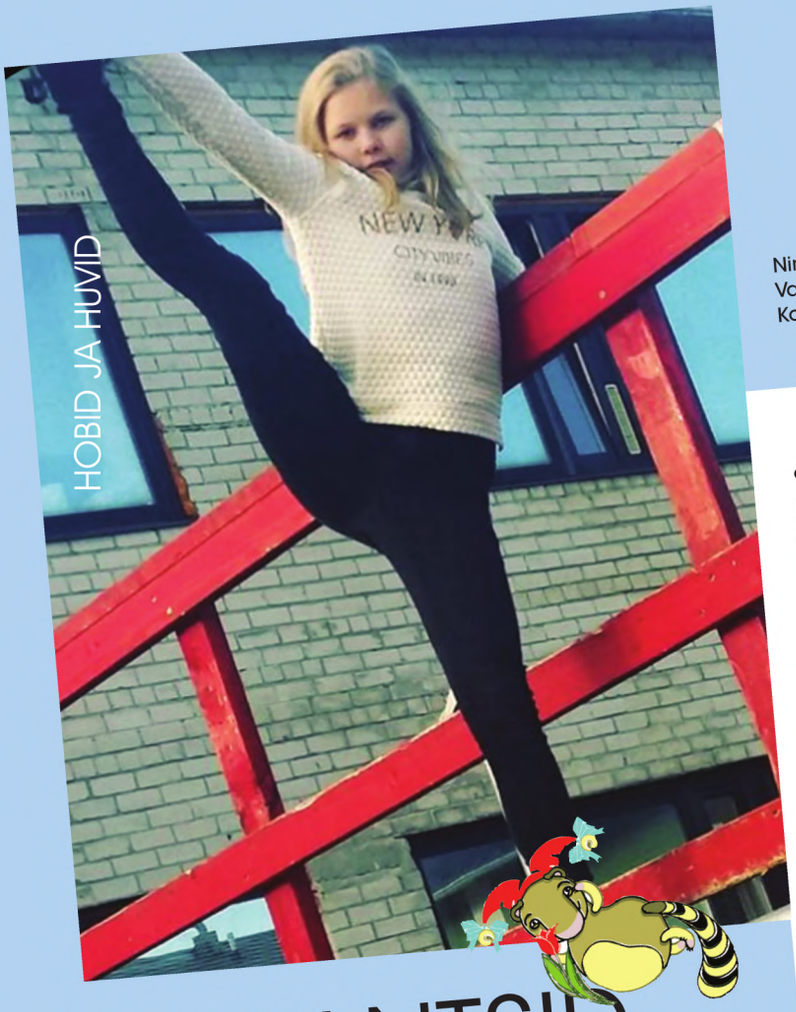

Nimi: Karoliina Eerme
Vanus: 11aastane
Kool/klass/elukoht: Saue Gümnaasium, 5c, Harjumaa

KUI TANTSID, SIIS TEE SEDA SÜDAMEST!

• Palun räägi oma hobist!
Minu hobiks on tantsimine. See on ala, kus saab ennast tunnetega väljendada ning areneda samal ajal ka füüsiliselt. Kindlasti nõuab see rütmitunnetust. Täpsemalt tegelen *cheerleading*'ga ehk siis käin ergutustüdrukute rühmas. Tegemist on tantsustiiliga, millega koos on võimalik õppida nii klassikalist stiili kui ka hiphoppi. Mulle meeldib tantsimise juures kõige enam see, et seal on palju kiireid liigutusi. Veel on lahedad kõik meie tantsud ja meie treener samuti.

• Mis teeb selle kõige huvitavamaks?
Huvitav on see, et me teeme seal erinevaid harjutusi, mille hulka kuulub ka akrobaatika. Ehk siis õpin peale tantsimise ka ägedaid trikke. Ka olen saanud sellega tegeldes väga palju häid sõpru, kellega suhelda. Lisaks käime me võistlustel: Kuldsel Karikal, Koolitantsus.

• Kus sa seda õpid?
Hetkel käin sellises kohas nagu Sache tantsutüdrukud, aga olen õppinud ka balletti Kaie Kõrbi stuudios.

• Kes on sinu eeskujud?
Mul kuulsamaid eeskujusid ei ole, aga kindlasti on selleks mu treener ja vanemate gruppide tantsijad.

• Oled sa pidanud seoses tantsimisega ka millestki loobuma?
Otseselt mitte, aga kuna käin ka laulukooris, siis pean tihtipeale sealt poole pealt ära minema, et trenni jõuda. Ja seetõttu on mul jäänud ära ka üks lauluvõistlus, kuna mul oli samal ajal tantsu peaproov.

• Millised on su saavutused selles?
Sache tantsutüdrukutes mul otseseid saavutusi olnud ei ole, aga kui ma Kaie Kõrbi stuudios balletti õppisin, siis olid meil seal stuudiosisesed võistlused. Mäletan, et võitsin neil võistlustel neli medalit.

• Milliseid hobisid sul veel on?
Ma käin ka kooris ja mängin viiulit. Viiulit hakkasin mängima nii, et ma nägin *Youtube*'s ühte huvitavat videot ja pärast seda hakkas mulle viiul meeldima. Nii läksingi ma Saue Muusikakooli. Laulmisega hakkasin tegelikult tegelema juba lasteaias ja siis käisin ka võistlustel.

• Kellena sa tulevikus tahaksid jätkata?
Ma tahan saada tantsijaks ja lauljaks. Arvan, et osalen kunagi ka sellises saates nagu „Eesti otsib superstaari".

• Mida ütleksid lõpetuseks?
Kui tantsid, siis tee seda südamest – elu on tantsija ja sina oled tants!
Karoliinaga vestles **Anna-Maria Uulma**

Lilleline ausammas nooruslikule hiirele

Walt Disney kompanii loodud multifilmi- ja koomiksikangelane Miki-Hiir tähistas hiljuti oma 90. sünnipäeva. Ega vist palju pole enam meie seas neid kunagisi lapsi, kes nägid selle atsaka hiire esimesi etteasteid – praeguseks on neil pikaealistelgi ju turjal peaaegu sada aastat!

Kuid isevärki monument püstitati Miki-Hiirele Dubai Imede Aia nimelises pargis, mis on tuntud oma õiterohkuse poolest: nimelt meisterdati seal maailmakuulsa hiire auks tema kuju, millel on kõrgust 18 meetrit, ning mis koosneb peaaegu sajast tuhandest lillest ning taimest. Valged geraaniumid, punased ning valged petuuniad, lillad kannikesed, kollased võõrasemad – kõik need lilled on kinnitatud ligi 7 tonni kaaluva metallkonstruktsiooni külge, mis omakorda toetub 50-tonnisele betoonalusele. Miki-Hiirt ei tohi kõigutada ei tuuled ega tormid!

Guinnessi rekordite raamatusse jõudnud lillelise hiigelhiire loomiseks kulus tervelt 45 tööpäeva

Miljon hammaste taga

Vanarahvas armastas küll naljatamisi öelda, et mis hammaste taga, see oma, kuid tänapäeval ei pruugi see vanasõna alati paika pidada. Näiteks kandis lauljatar Katy Perry hiljuti hammaste taga – täpsemalt öeldes küll hammaste küljes – tervelt miljonit dollarit: just sellise väärtusega oli iluvõre, mis sätendas populaarse laulja hammaste küljes muusikavideo „Tume hobune" filmimisel. Sellised uhked, briljantide, pärlite ja teiste juveelidega kaetud hambarauad valmistas Katyle kuulus Hollywoodi filmitähtede hambaarst doktor William Dorfman. Miljon dollarit (ehk enam kui 812 tuhat eurot) maksma läinud haruldane hambaehe on küll muusikavideos nähtav vaid kolm sekundit, kuid see-eest viis ta lauljatari koos doktoriga Guinnessi rekordite raamatusse: seni pole nii kallist kraami veel ühegi staari suus nähtud.

Midagi seiklushimulistele

Maailma kõige kõrgem õhuraudtee asub Araabia Ühendemiraatide põhjaosas ning sellel on pikkust tervelt 1600 meetrit. Jebel Jaisi mäetipp asub merepinnast 1680 meetri kõrgusel ning sinna ehitatud köisraudtee meelitab kokku seiklushimulisi turiste kogu maailmast. Nimelt võib 2,83 kilomeetri pikkusel õhuraudteel saavutada 150-kilomeetrist tunnikiirust. Kõrgusepelg- likel on targem Jebel Jaisi köisraudteest eemale hoida, kuid treenitud seiklejatel on kindlasti uhke tunne, kui nad läbivad vuhinal ligi kolme kilomeetri pikkuse vahemaa kahe-kolme minutiga.

Ülikond lennutab leiutajat

Briti leiutajat Richard Browningit kutsuvad ta sõbrad Raudmeheks: pikki aastaid töötas mees isevärki lenduriülikonna kallal, millega oleks võimalik lendu tõusta. Ning lõpuks läkski see nupukal mehel korda: omatehtud lennuülikonnas, mis oli varustatud kuue petrooleumi jõul töötava mootoriga, millest igaüks kaalus 22 kilogrammi, õnnestus tal mitte ainult õhku tõusta, vaid ka läbida lennates üle 100 meetri, enne kui ta lõpuks järve kukkus. Readingis, Lagoona pargis sooritatud lennu tunnikiiruseks märgiti 51,53 kilomeetrit ning Browningi nimi kanti kiireima inimkeha poolt juhitud reaktiivmootorite abil tehtud lennu sooritajana Guinnessi rekordite raamatusse.

Kuidas majast saab kodu

Ka **Piret Raua** raamat **„Lugu väikesest majast, kes tahtis olla kodu”** on mõeldud mudilastele, kuid kindlasti on ka vanemal õel-vennal seda tore ette lugeda. Maju on ju igasuguseid, ning igaühes neist elavad erinevad inimesed. Piret Raua lugu pajatab ühest pisikesest kaugel-kaugel elavast majast, kes tahaks kangesti ennast kellegi koduna tunda, kuid kahjuks pole seda õiget koduloojat väga kerge leida. Raamatus on rohkesti ilusaid pilte, mille joonistas Piret Raud ise.

Raamatu väljaandjaks on kirjastus **Tänapäev**.

Üleannetu puunuku seiklusrikas elu

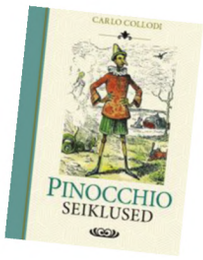

Maikuus jõudis taas teatrilavale Olav Ehala muusikal „Buratino”, mille libreto kirjutas Juhan Viiding. Tragist puunukust on tehtud nii filme kui ka telesaateid, ning enamalt jaolt põhinevad need kõik Aleksei Tolstoi lastejutustusel „Kuldvõtmeke ehk Buratino seiklused”, mis ilmus esimest korda aastal 1936. Kuid üleannetu puunukk pole ka vene kirjaniku välja mõeldud: esimest korda ilmus see vallatu puust poisike lugejate ette juba aastal 1883. Tõsi küll, itaalia kirjaniku **Carlo Collodi** raamatus **„Pinocchio seiklused”** ei kandnud ta Buratino nime, kuid ometigi on enamjagu „Kuldvõtmekese” sündmustest ja tegelastest saanud tõuke Pinocchio lugudest.

Kirjastuse **Tänapäev** kaudu ilmus nüüd „Pinocchio seikluste” uustrükk, mille on tõlkinud **Tiina Randviir**. Raamatus on kasutatud **Enrico Mazzanti** vahvaid vanaaegseid illustratsioone. Kui meie lastesaadete Buratino ajas enamasti asju mudilastega, siis itaalia kirjaniku pajatatud lood on üksjagu keerukamad ning täis ohtlikke seiklusi ja sekeldusi. Igati põnev lugemine ka suurematele lastele!

Liivahunt pakub taas sõbralikku seltskonda

Eelmisel suvel oli meil rõõm tutvustada rootsi kirjaniku **Åsa Lindi** raamatut **„Liivahundi lood”**, mis jutustas Zakarina nimelisest tüdrukust, kes tundis end üksildase ja nukrana, kuna pidi pikki suvepäevi veetma ihuüksi – nagu seda tihti juhtub, polnud ta vanematel lapse jaoks nii palju aega, kui tüdruk oleks soovinud. Ühel päeval aga leidis Zakarina rannas koobast kaevates liiva alt salapärase sädeleva karvaga looma, kelle sarnast polnud varem kunagi näinud. Tegu oli Liivahundiga, kelle juures polnud haruldane mitte ainult tema imeline liivakollane karv, vaid ka see, et ta oskas kõnelda. Ja mis kõige vahvam: Liivahunt ei ajanud niisama tühja juttu, vaid oskas vastata kõigile küsimustele, mille Zakarina talle esitas. „Liivahundi lood” valiti möödunud aastal Hea Raamat 2017 hulka ja oli Paabeli Torni tõlkeauhinna 2017 nominent. Kõiki, kes soovivad teada Zakarina ja Liivahundi edaspidisest elust, võime rõõmustada hea uudisega: kirjastus **Draakon & Kuu** avaldas raamatule järje, mis kannab pealkirja **„Veel lugusid Liivahundist”** ja sisaldab lisaks põnevatele sündmustele kahe sõbra uusi vestlusi inimeste ja maailma kohta. Raamatu tõlkis **Ülle Kiivet** ja illustreeris **Kristina Dogman.**

Nupukas Nora ja ta pere

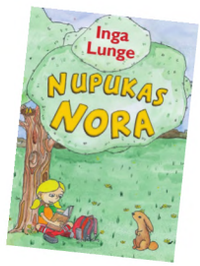

Kirjastuse **Tammerraamat** esitles maikuus **Inga Lunge** lasteraamatut **„Nupukas Nora”.** Raamatu esitlusel Eesti Lastekirjanduse Keskuses hüüatas üks laps autorit silmitsedes: „Aga ma tunnen sind juba televiisori kaudu!” Kohe avastasid teisedki mudilased, et tegu oli hoopiski näitlejaga. Tõepoolest, Inga Lunge on ametilt näitleja, aga kuna ta on mänginud ka lastelavastuses ja kodus kasvab tal kaks last, siis oli ta kogemustelaekasse kogunenud päris palju vahvaid sündmusi, mis vajasid just lasteraamatusse raiumist. Nora on, muide, autori tütar, kes küll ei käi veel kooliski, kuid kellel tekib ka kodus ja lasteaias rohkesti häid mõtteid. Noral on head vanemad ja abivalmis vanem vend Karl, kes aitab väikeõel hirmegi võita. Ning muidugi juhtub Noraga – nagu paljude lastega – aeg-ajalt selliseidki asju, mis ta emale-isale ei meeldi. Ja nagu paljud lapsed, nii unistab Noragi isiklikust lemmikloomast, kuid ega see unistus nii kerge täituma olegi. Kas ja kelle tüdruk lõpuks endale saab, seda loe juba raamatust, millele on lõbusad pildid joonistanud **Kreeta Käeri**.

MÄRGID NENDE KANDJAD JA TÄHENDUSED

Markus Saksatamm

Seekord võtame vaatluse alla rinnamärgid. Rinnamärgid võivad tähistada nende kandjate kuuluvust või ka staatust. Pea kõigil asutustel on staažimärgid, mida jagatakse 5, 10, 15 jne väärika tööaasta möödumisel. On ka ametimärgid, mille kandmisõigus on vaid vastava eriala spetsialistil. Ja muidugi autasud, mida annetatakse oma alal silma paistnud inimestele nii tänutäheks kui ka – miks mitte! – edasiseks innustuseks.

Kuperjanovi jalaväepataljoni märkidel tähistab ristatud kontide kohal asuv pealuu valmisolekut anda võitluses elu isamaa eest. Must tähistab Eestimaa pinda ja hõbedane värvus truudust sellele. **Pataljoni rinnamärk** on taastatud omaaegse märgi järgi, mis kinnitati 1934. aastal ning valmistati Oskar Kikerpilli töökojas.

Märk „Eeskujuliku teenistuse eest" ja **Laskevõistluse võitja märk** on aga võetud kasutusele pärast taasiseseisvumist, kujundas need Meelis Säre.

Sportlase märgil on kujutatud kolme inimfiguuri: laskjat, jooksjat ning takistuste ületajat ümbritsetuna tammepärjast. Märgi autoriks on Henn Antson ning seda antakse välja alates 2000. aastast. Fotodel kujutatud märgid on valminud Heinar Ivanovi töökojas. Meistrit tunned tema töödest!

Pataljoni rinnamärk

Märk „Eeskujuliku teenistuse eest"

Laskuri märk

Sportlane

KUTSEMÄRGID: Ka õhuväe kutsemärgid on taastatud nende 1922. aastal kasutusele võetud eelkäijate järgi. **Piloodi kutsemärgil** olev Põhjakotkas on jõu ja vapruse võrdkuju, kes hoiab küünistes kaitsetahet väljendavat mõõka ja rahvusvärvides kolmnurka – meie õhuväe sümbolit. **Operaator-vaatleja ja navigaatori kutsemärgil** lisanduvad eelpoolmainitud sümbolitele ka õhuväe tunnuskolmnurga tagant paistvad nooled, mis tähistavad raadiosidet. **Lennumehaaniku kutsemärgil** on aga kujutatud propelleriga lennukimootorit, mille külgi kaunistavad kiirust tähistavad linnutiivad. Märgi alaosas näeme taas rahvusvärvides kolmnurka. Kõik kolm märki on valmistatud ettevõttes OÜ Herald.

Piloot

Operaator-vaatleja ja navigaator

Lennumehaanik

Kaitseministeeriumi teeneteristi teise klassiga autasustatakse pikaajalise tulemusrikka tegevuse eest Eesti riigikaitse hüvanguks. Tegu on „muhu tähe" kujuline ristiga, mille keskel Kaitseministeeriumi embleem – Eesti Vabariigi vapp ristatud kuldsetel mõõkadel.

Kaitseväe teenetemärk kaitsealaste teenete eest – märgil olevad sümbolid meenutavad Eesti rahva vabadusvõitlust. Rist viitab kristlikule maailmavaatele ja usule oma aadetesse.

Kaitseväe teeneterist eeskujuliku teenistuse eest – Käpprist sümboliseerib meie kuulumist Euroopa kultuuriruumi, mõõk nii kaitsetahet kui ka aumärgi riigikaitselist iseloomu, kilbil olevad lõvid aga viitavad Eesti Vabariigi riigivapile. Autoriks Priit Herodes.

Kaitseväe peastaabi teenete rist – ristatud mõõk ja marssalisau on väejuhtimisega seotud üksuste traditsioonilised sümbolid. Lindil kasutatud sinine ja valge värv on Eesti lipuvärvid. Autor Priit Herodes.

Kaitseministeeriumi teeneteristi 2. kl.

Kaitseväe teenetemärk kaitsealaste teenete eest

Kaitseväe teenete rist

Kaitseväe peastaabi teenete rist

Mereväe rist on meie mereväe kõrgeim aumärk. Ankur koos väikese vapiga sümboliseerivad Eesti mereväge, torpeedo ja suurtükk aga tavapäraseid mereväe relvi. Lint tähistab güüsi ehk sõjalaeva lippu. Märgi kujundas Silver Sepa idee alusel Kalev Konso 1998. aastal. Eeskujulik töö!

Teenetemärgil Usk ja Tahe on kolm klassi: **Kuld-, Hõbe-** ning **Raudankur.** Ka neil on kujutatud Eesti mereväge tähistavat ankrut koos väikese riigivapiga.

Mereväe rist

Kuldankur, 1. kl.

Hõbeankur, 2. kl.

Raudankur, 3. kl.

Kel Kaitseväe sümboolika vastu suurem huvi, võib leida teavet siit: **http://www.mil.ee/et/kaitsevagi/kaitsevae-symboolika**

Tänan abi ja nõuannete eest Heinar Ivanovi ja Kalev Konsot.

Enchantimals™

MEIE HOOLIME ALATI

SUVI TOOB PÕNEVAID KOHTUMISI!

Suvevaheaega oleme kõik pikisilmi oodanud: see aeg on loodud selleks, et saaksime veidi hinge tõmmata, päikeseenergiat koguda ning sõpradega aega veeta. Suvevaheajal saame rohkem tegelda ka oma karvaste ja suleliste lemmikutega. Võib arvata, et ka koerad, kassid, hamstrid ja viirpapagoidki tunnevad sellest rõõmu!

Võlumetsas elutsevad Enchantimals sarja nukupiigad hoolivad oma hoolealustest nii väga, et on juba ka välimuse poolest hakanud oma lemmikloomadele sarnanema. Nobe Bree Bunny sarnaneb veidi oma Twisti nime kandvale jänesele, rebasepoisi Flicki perenaine Felicity Fox on kaval, kiire ja uudishimulik nagu reinuvader. Aga teadagi on kõik Võlumetsa elanikud üksteise vastu alati sõbralikud ja hoolivad. Lähemalt võid nendega tutvust teha kodulehel Enchantimals.com.

Ei tahaks küll uskuda, et ka Sinul, hea lugeja, on kodus rebane, pingviin või metskits, kuid küllap oled kohtunud mõne looma või linnuga, kes sind on üllatanud, rõõmustanud või isegi ehmatanud. Pane oma muljed sõnas ja pildis paberile ja saada toimetusele enne 5. juulit 2018.

Parimatele auhinnaks Enchantimals sarja tegelased Rimonnelt!

LORNA LAMB™ JA FLAG™
FCG65

KARINA KOALA™ JA DAB™
FCG64

PATTER PEACOCK™ JA FLAP™
DYC76

FELICITY FOX™ JA FLICK™
DVH89

KOMPLEKTID LOOMAKESTEGA
FKY72

DELFIIN DOLCE™ JA LARGO™
FKV54

KOUNKALA CLARITA™ JA CACKLE™
FKV54

MEDUUS JESSA™ JA MARISA™
FKV54

SAGE SKUNK™ JA CAPER™
DYC75

SANCHA SQUIRRELA™ JA STUMPER™
FMT61

Maaletooja Rimonne Baltic • www.rimonne.ee

SÕÕM VÄRSKET ÕHKU PANEB FANTAASIA TÖÖLE!

Lõpuks ometi on jaanikuu kätte jõudnud ja pärast pikka kooliaega saad nüüd veidi ennast tuulutada. Ära pelga, et arvuti ja nutitelefon võtavad jalad selga või panevad pahaks, kui sa lähed ujuma või asud sõpradega õuemänge mängima – neil pole vaja muskleid arendada ega päikeseenergiat koguda! Las aga ootavad!
Vahvaid õuemänge on leiutanud meie põhjanaabrid: naljaka nimega täpsusmäng **Mölkky** on saanud Soomes (ja nüüdseks juba mujalgi) nii popiks, et igal aastal korraldavad soomlased Mölkky maailmameistrivõistlusi. Lahe osavust arendav mäng on ka **Torn**, mida on samuti kerge õppida ja lahe õuemurul või terrassil mängida.
Tore mõelda, et inimesed leiutavad pidevalt midagi uut. Vahel tunduvad leiutajad ehk imelikenagi: küllap oleks sada aastat tagasi peetud veidrikuks seda, kes oleks ennustanud, et kunagi võivad lapsedki kaugel asuvate sõpradega sidet pidada tänaval kõndides või metsas matkates! Mis seal mobiiltelefonist rääkida, kui isegi televiisorist ei osatud unistadagi.

Vaata vahel ikka ka Insplay veebipoodi: **www.Insplay.ee**

Aga kindlasti on midagi üsna olulist ikka veel leiutamata. **Huvitav oleks teada, missuguse eseme, masina või liiklusvahendi leiutaksid Sina?**
Kirjuta või joonista meile sellest ja saada oma pilt või kirjatöö toimetusele enne **5. juulit 2018!**
Parimatele auhinnaks õuemängud Insplaylt!

insplay